

Metai VII

RUGPJUTIS-AUGUST, 1923

No. 8

RAUDOK NERAUDOJĖS...

Raudok neraudojės, bet ašaros sraujos
 Nebus išraudotos.
 Į kovą nestosi, tai verdantis kraujas
 Rudės nenaudotas;
 Ir jaunosios dienos praslinks be naudos,
 Nes košės nevirsi iš savo raudos.
 Į kovą gi stojęs, gal galvą padėsi,
 Kaiap daugelis dėjo,
 Gal kartais ištversi ir kov ąlaimėsi?
 Kai kas juk laimėjo!
 Krisi — didvyrį visi paminės;
 Laimėsi — tai liaurų vainiką uždės.

Janonio Raštai.

**LMPSA. FINANSINĖ APYSKAITA
UŽ BIRŽELĮ 1923.**

Kuopos	Miestas	Suma.
89	Milwaukee, Wis.	\$1.20
114	Zeigler, Ill.	1.20
124	St. Louis, Mo.	3.00
58	Chicago, Ill.	3.75
38	Paterson, N. J.	2.40
29	Chicago, Ill.	6.60
94	Benton, Ill.	1.35
96	Chicago, Ill.	5.55
115	Roseland, Ill.	1.65
13	So. Boston, Mass.	5.95
63	Nanticoke, Pa.	4.50
8	Lawrence, Mass.	5.45
100	Hudson, Mass.	3.60
23	Binghamton, N. Y.	2.10
16	Springfield, Ill.	1.80
50	Gardner, Mass.	1.65
72	Kenosha, Wis.	2.40
12	Waterbury, Conn.	2.10
5	Rockford, Ill.	6.45
34	Fitchburg, Mass.	1.50
7	Schenectady, N. Y.	4.35
24	Cleveland, Ohio.	6.60
1	Brooklyn, N. Y.	13.20
71	Benld, Ill.	6.90
87	Clinton, Ind.	1.95
54	Scranton, Pa.	2.10
17	Detroit, Mich.	4.95
106	Johnston City, Ill.	4.80
91	Maspeth, N. Y.	1.35
108	West Frankford, Ill.	1.65
41	Akron, Ohio.	1.05
51	Collinsville, Ill.	3.00
2	Worcester, Mass.	4.35
118	Auburn, Ill.	1.00
117	Westville, Ill.	3.05
37	Grand Rapids, Mich.	3.15
66	Los Angeles, Cal.	2.25
38	Paterson, N. J.	2.25
9	Chicago, Ill.	2.10
126	Portage, Pa.	1.65
4	Elizabeth, N. J.	2.40
34	Fitchburg, Mass.	1.75
26	Rochester, N. Y.	4.05
114	Zeigler, Ill.	.60
Viso		\$144.70
34	Aukos del lapelių	1.50
Viso		\$146.20

IŠLAIDOS:

Narinės mokestys už birž. \$95.11

SUTRAUKA:

Balansas gegužio mėn.	\$519.50
Iplaukos birželio mėnesio	146.20
Viso	\$665.70
Išlaidų	\$95.11
Liepos 1 d. išde lieka	\$570.59

 LMPSA. Centro Sekretorė,
O. Šimoliuniūtė.

 LMPSA. Centro Iždininkė,
M. Račkauskienė.

"DARBININKIŲ BALSO" FINANSINĖ APYSKAITA UŽ BALANDĮ, GEGUŽĮ IR BIRŽELĮ.
IPLAUKOS:

Balandžio: Prenumeratos	\$27.85
Pavieniai numeriai	97.33
Aukos	134.26
Narinės mokestys už balandį	112.71
Viso	\$372.15
Gegužio: Prenumeratos	\$26.00
Pavieniai numeriai	80.89
Aukos	55.87
Narinės mokestys už gegužį	114.64
Bendradarbai gražino	5.00
Už sugrįžusį čekį	5.00
Viso	\$287.40
Birželio: Prenumeratos	\$26.00
Pavieniai numeriai	54.07
Knygos	1.80
Aukos	90.90
Narinės mokestys už birželį	95.11
Viso	\$267.88

IŠLAIDOS:

Balandžio: Redaktoriui alga (2 mėn.)	\$80.00
Bendradarbiams	20.00
Administratoriui alga (3 sąv.)	57.00
"Laisvei" renda už 3 mėn.	30.00
"Laisvei" už 1000 konvertų	6.75
"Laisvei" 1000 laiškam popiera	7.25
"Laisvei" spauda "D. B." N. 2	132.25
"Laisvei" klišės	18.50
"Laisvei" popiera	92.95
Adm. išlaidos	7.60
Siuntinėjimas	16.00
Viso	\$468.30

Gegužio: Administratorės alga (6 sav.)	\$114.00
Redaktorės alga	40.00
"Laisvė" spauda "D. B." No. 3,	138.50
"Laisvei", popiera	49.00
"Laisvei" renda	10.00
"Laisvei" už "D. B. No. 4 spauda	129.25
Viso	\$480.75

Birželio: Administratorės alga (4 sav.)	76.00
"Laisvei" už klišę	9.42
"Laisvei" spauda "D. B." No. 5	132.25
Siuntinėjimas	10.00
Adm. išlaidos	8.84
Viso	\$236.51

SUTRAUKA:

Iplaukos: Balandžio	\$372.15
Gegužio	287.40
Birželio	267.88
Viso	\$927.43
Išlaidos: Balandžio	\$468.30
Gegužio	480.75
Birželio	236.51

Nedateklis kovo mėnesio 171.62

 Viso \$1357.18
 Liepos 1 d. 1923 m. nedateklis \$429.75

 "Darbininkų Balso" Adm.
 O. Šimoliuniūtė,
 LMPSA. Centro Iždininkė,
 M. Račkauskienė.

**KAS REMIA "DARBININKIŲ
BALSA"?**

LMPSA. 94 kp. iš Benton, Ill.	
Aukavo iš išdo	\$10.00
LMPSA. 72 kp. iš Kenosha, Wis.	
Pelnas nuo parengimo	31.00
LMPSA. 9 kp. iš Chicago, Ill.	
Aukavo iš išdo	10.00
LMPSA. 54 kp. iš Scranton, Pa.	
Aukavo iš išdo	5.00
LMPSA. 5 kp. iš Rockford, Ill.	
Pelnas nuo parengimo	14.90
LMPSA. 33 kp. iš Mahanoy City, Pa.	
Aukavo iš išdo	10.00
LMPSA. 9 Rajonas	
Aukavo iš savo išdo	10.00
Viso	\$90.90

Iš augščiau tilpusio sąrašo mes matome, kad LMPSA. kuopos deda pastangas, idant "Darbininkų Balsas" būtų tvirtas mūsų reikalų ginėjas. Augščiau minėtos kuopos netik kad iš išdo aukoja tiek, kiek jos gali, bet tam tikslui rengia pramogas ir visą pelną skiria del "Darbininkų Balso", kad tik jis būtų tvirtas ir nepajudinamas kunas, kuris gina visos darbininkų klasės reikalus.

Tai gi draugės, kurios dar neprisi-dėjote prie sustiprinimo "Darbininkų Balso", tai pasiskubinkite, kad nepasiliktume paskutinės. Mes, drauges, visos turime remti "Darbininkų Bal-są" visais galimais budais ir tiek, kiek mes išgalime. Pasidarbuoti del "Darbininkų Balso" nėra taip jau sunku, tik reikia visoms sutartingai dirbti. O bendrai ir sutartingai visos dirbdamos, mes netik išmokėsime "Darbininkų Balso" skolas, bet ir padarysime tvirtu ir nepajudinančiu kunu, kuris tvirtai galės kovoti su viduriniais ir išlaukiniais priešais.

Tai jeigu mūsų organas "Darbi-ninkų Balsas" būtų tvirtas, tai mes visos turime dirbti su didžiausia en-ergija ir pasišventimu del jo. Ne viena bet visos.

Laukiu jūsų, draugės, pasidarbavi-mo del "Darbininkų Balso" ir sykiu del visos darbininkų klasės.

 Širdingai ačiu už aukas.
 O. Šimoliuniūtė.
 "Darbininkų Balso" Adm.

DARBININKIŲ BALSAS

WOMEN WORKERS' VOICE

PIRMAS LIETUVIŲ MOTERŲ DARBININKIŲ ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women Workers' Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor K. Petrikienė, Manager O. Šimoliuniu tė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15 c. Adress: Darbininkų Balsas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y. July 28, 1920.

Metai VII.

RUGPJUČIO-AUGUST, 1923.

No. 8.

Namie ir Plačiam Pasauly

75 metai suėjo nuo pirmojo suvažiavimo Amerikos moterų. Tasai suvažiavimas įvyko mieste Seneca Falls, New Yorko valsčiuoj.

Kaip del tų laikų, tai buvo tikra revoliucija. Kunigai ir laikraštininkai, politikieriai ir darbininkai pilvus susiėmę juokėsi iš būrelio moterų, pareikalavusių lygių su vyrais teisių. Bet reikalauta ne tik tai politinių teisių, bet ir šiaip jau paprasčiausių žmogaus teisių.

Ligi 1848 metų apsivedusios moteriškės uždarbis prigulėjo vyrui.

Vyras buvo vyriausias vaikų globėjas.

Vyrai turėjo teisės mušti moteris, nors įstatymas sakė, kad "mušti reikia neperdaug".

Merginoms nebuvo augštesnių mokyklų.

Jokių savo draugijų moterys neturėjo. Tik tai prie nekurių bažnyčių gyvavo "siuvinimo klubai".

Jeigu jau net Amerikoje, kuri ir tuomet rokasosi demokratiškiausia šalis, vyrai galėjo bausti moteris lazda, tai ką jau kalbėti apie kitas šalis!

Kuomet pasirodė pirmos kalbėtojos (Abby Kelley, Antuaneta Brown, L. Stone), tai visi, tarytum, tyčia norėjo jas pirštais

užbadyti. Anava, užsimanė sau lygių teisių šeimynoje, moksle, darbe, politikoje! Ar nenorit bizūno?

Taip pasitiko apsamanojusi, apžėlusi, kaltunuota senovė tų laikų kovotojas.

Praėjo nuo tų laikų daug, daug metų. Beveik visos reikalaujamos teisės įsigyta. Dabar kiti laikai atėjo. Sufragistės virto republikonėmis ir demokratėmis. Daugiau nieko jos nenori. Josios sau viską išsikojo, tai jos nenori, kad darbininkų klesą atimtų iš ponų turtus.

* * *

Meksikos Mieste įvyko suvažiavimas visos Meksikos moterų organizacijų. Bet išrodo, kad tą suvažiavimą kontroliavo buržuazinės poniutės.

Suvažiavime daug kalbėta apie alkoholizmą. Meksikos biednuomenė labai geria "pulqę". Tai yra savo rūšies tautinis meksikiečių gėrimas.

Suvažiavimas išsireiškė, kad jau atėjo laikas pradėti kovą su išivyravimu alkoholinių gėrimų. Tačiau, meksikietės supranta, kad vienu užsimojimu negalima viso darbo nudirbt. Todėl jų suvažiavimas išsitarė už laipsnišką šalies sausinimą. Ant nedrūtų gėrimų reikia mažų mokesčių, o drūtus gėrimus reikia apkrauti kuodidžiau-

siais mokesčiais. Tuomet žmonės laipsniškai prisipratins prie lengvo vyno.

* * *

“Ot, tai bus tarnaičių” — apsidžiaugė Long Island'o milionierės, kuomet galvotrukčiais, vienas paskui kitą, svetimų šalių laivai skubinosi prie Amerikos krantų, prasidėjus su 1 diena liepos naujiems imigracijos metams.

Ir tarnaičių atvažiavo. Atvažiavo airių, anglių, skandinavų. Jas labai greitai parsisamdė bagotos gaspadinės, kurios visuomet bėdavoja, kad prie virtuvių ir prie namų apžiūrėjimo negalima gaut merginų.

Mergina, pabaigusi darbą dirbtuvėje, ar krautuvėje, turi bent šiek tiek liuso laiko saviems reikalams. Tuomet nieks nesikiša į jos reikalus. Bet kuomet ji tarnauja pas ponus, tuomet jau kitas klausimas. Visuomet ji yra po ponios akia, arba atsakomybė už namo užlaikymą puola vien ant jos.

Štai kodėl merginos nenori būti tarnaitėm.

Bet tarnaičių klausimą galima bus išrišt tikrai jų suorganizavimu į uniją. Kodėl gi, ištikrųjų, ir nesusiorganizuot į uniją?

Sovietų Rusijoje, padėkim, irgi yra tarnaičių, kurios prižiūri visą namą. Bet jos ten turi savo teises ir savo organizaciją.

* * *

Tarptautinė Moterų Darbininkų Federacija turės savo suvažiavimą Viennos (Austrijoje) mieste nuo 14 iki 18 d. rugpjūčio. Suvažiavime dalyvaus įvairių šalių darbininkų organizacijos, kurios priguli prie Tarptautinės Federacijos.

Tos federacijos pirmininkė yra žinoma chicagietė ponija Raymond Robins.

Tarptautinės unijisčių Federacijos dvasia dar nėra tikrai revoliucinė, nors atskirose šalyse tarpe unijisčių esama gerokai prasilavinusių revoliucionierių. Jos, betgi, nesudaro didžiumą.

Pasirinkimas Viennos suvažiavimo vieta nėra geras, nes tą miestą kontroliuoja angliškai-francūziškoji Tautų Lyga. Kas

kita būtų, jeigu suvažiavimas įvyktų tokiam Berlyne, arba Paryžiuje.

* * *

Anglijos darbininkės, dirbančios kooperacijose ir prigulincios prie kooperacijų, prisiuntė pasveikinimą Rusijos kooperacijų vadovui d. Chinčukui.

Telegramoj, tarp kitko, sakoma: “Moterų suvažiavimas nutarė visom spėkom darbuoties už tai, kad tarpe Anglijos ir Rusijos susidarytų drūti ryšiai. Varde 51 tūkstančio Anglijos kooperatističių suvažiavimas šaukiasi į darbo minias visos Europos, kad jos apsaugotų pasaulį nuo baisenybių naujo karo.”

Jeigu visa Anglijos darbininkų klesla nebūtų parodžiusi didelę kumščią savo valdžiai, tai, veikiausia, būtų įvykęs karas tarpe Anglijos ir Rusijos.

* * *

“Demokratinėj” Francijoje yra dar žmonių, kuriems labai tiktų gyventi Abraomo, Izaoko ir Jokubo laikais.

Francijos senatoriai nutarė neduoti moterims balsavimo teisių. Įdomu, kad patys didieji atžagareiviai, katalikai, stojo už teisių suteikimą. Mat, su kunigų pagelba jie tikėjosi patraukti sodietes į savo pusę. Tuomet naujuose balsavimuose jie būtų laimėję ačiu pagelbai sodžiaus moterėlių. Na, o pirmieviški senatoriai—tie tai prirodinėjo, kad ne “moterų reikalas nešioti balsavimo kortelę”, nes moteris ne politikai, bet meilei sutverta. Net juokas ima, kaip tie pražilę seniai prirodinėjo, kad Finliandijoje visos moterys politikieriauja ir todėl ten josios visai apleido namus. Švedijoje, girdi, vyrai taip įpykę ant moterų, kad nesišenija su jom ir švedės turi jieškoties sau vyrų... Vokietijoje.

Na, ir balsų moterys negavo. Reikia pasakyti, kad Francijos politika yra purviniausia ir atžagareiviškiausia. Ženybiam gyvenime vyro valia yra augštesnė už moters valią.

Francijos buržujės moterys nelabai ir kovoja už savo teises. Didžiuma jų tenkinasi role pataičių. Bet Francijos darbinin-

kių eilėse jau atsirado puikių kovotojų už komunizmą:

* * *

Didelis darbas moterų tarpe varomas Sovietų Rusijoje. Maskvos "Pravdos" pranešimu, Petrograde įvyko moterų komunistų konferencija. Joje dalyvavo draugės iš keturių gubernijų (Petrogrado, Novgorodo, Čerepoveco ir Pskovo).

Petrogrado partininėse (komunistinėse) mokyklose mokinas 1,700 darbininkių. Gegužės mėnesį Petrogrado gubernijoje įvairių dirbtuvių komitetuose dalyvavo 1,348 moterys. Pačiame Petrogrado Soviete yra 277 narės-darbininkės.

Su valstietėmis daug sunkiau. Rodosi, jos turėtų dalyvauti valsčių Sovietuose, bet nedalyvauja, arba mažai dalyvauja—vos tik 30 valstiečių moterų yra išrinkta į vietas Sovietus. Kad pritraukus moteris kaimietes prie politikos, pradėta šaukti specialios moterų konferencijas kiekviename valsčiuje. Ten kalbama ne tik apie vietas, bet ir apie visos šalies reikalus. Iš tokių bepartivių konferencijų ateityje bus daug naujų.

Kooperacijose, kurios dabar Sovietų Rusijoje auga, kaip ant mielių, moterys irgi dalyvauja. Konferencija nutarė įtraukti jas į darbą.

Kad daugiau naujų narių pritraukus į Rusijos Komunistų Partiją, draugės turi rūpintis užmegsti ryšius su kiekviena darbininke ir su kiekviena ūkininke, kurios rodo daugiau gabumo. Tokias gabesnes moteris reikia tuoj pradėti lavinti ir būtinai pritraukti prie darbininkiškos organizacijos.

Mums, Amerikos progresistams, čia ir yra ko pasimokinti.

* * *

Leland Oldo, industrialis redaktorius Federated Press, apskaito, kad Amerikos vyrui ir moterei, vadinasi šeimynai iš dviejų, be vaikų, reikia per metus uždirbti bent 1,525 dolerius, kad žmoniškai pragyventi. Turint vieną vaiką, reikia 1,750 dolerių.

Tuo tarpu, vidutinė Amerikos darbinin-

ko alga už balandį šių metų buvo tik 25 doleriai į savaitę—per metus 1,346 doleriai. Bet ar tai žmogus dirba pilną laiką?

Tos mažos algos yra priežastis to, kad darbininkai nenori, nes negali, didinti savo šeimyną. Tegul sau kunigai iš sakyklų šaukia, kiek jie nori, apie nedorybę apsisaugojimo nuo vaikų, bet darbininkai praktiko ir praktikuos apsisaugojimą.

* * *

Visos Rusijos prezidentu (vserosijskij starosta) yra drg. Kalininas, tikras rusiškas muzikas. Kaip gudriai jisai moka prakalbas sakyti, parodo kad ir šis pavyzdys:—

Kalininas apkeliavo beveik visą Kaukazą. Ten gyvena įvairių tautų žmonių. Tinkiai savo tarpe tie kalnų žmonės smagiai pasipeša.

Kalbėdamas vienoj kazokų staniçoj (didžiulis sodžius), Kalininas patarė jaunoms kazokaitėms tekėti už drąsuolių čečencų. Čečencai yra pusėtini peštukai, bet jie labai drąsūs ir energingi. Be to, jie, pagal religijos, yra mahometonai.

"Tokių gražių vaikų, kaip čečencų jaunimas, aš per vieną savaitę suporuočiau kokį tūkstantį su gražiausiom merginom Tveriaus gubernijos."

Jeigu kazokaitės tekės už čečencų, o čečenkos už kazokų, tuomet tarpe abiejų tautų tuojaus užsimegs broliški ryšiai.

Skirtumas religijoj? Na, tai kas! Tą klausimą dvidešimtame amžiuje irgi lengva išrišti, nepaisant religijos.

* * *

Kelios moterys (anglės ir francūzės) apkeliavo tą Vokietijos dalį, kurią okupavo francūzų kariuomenė. Štai ką jos papasakojo:—

Palatinate 45% vokietukų serga džiova. Vaikučiai negauna pieno. Kas riebiau ir saldžiau, tą suvalgo antpuolėliai.

Francijos komandieriai reikalauja, kad kiekvienam miestely, kuriame yra mažiau 3,000 gyventojų, būtų bent du vieši paleistuvystės namai francūzams kareiviams.

(Tąsa ant 233 puslapio)

Tegyvuoja Musų Organizacija!

Bėda, kad mes nemokam brangint tą ką turim ir kuo galėtume pasididžiuot. Nei lenkės, nei rusės, nei vokietės moterys iš-eivijoje neturi tokios organizacijos, kaip mūsų Progresyvis Susivienijimas. Per metų metus mes auginom savo Susivienijimą. Kiek apšvietos, kiek naudos atnešė mūsų "Balsas", mūsų išleistos knygelės, mūsų agitacija. Kiekvieną gerą darbininkams naudingą sumanymą mes rėmėm. Kiek aukų mes surinkom streikininkam, politiniam kaliniam, Sovietų Rusijai! Visados mes buvom kairiajam sparne darbininkų judėjimo!

Be organizacijos nebutų buvę to visko! Nei katalikės, nei tautininkės negalėjo su mumis susilygint. Jos sau išpurtusios ir išlepusios ir mieguistos sapnavo apie dangaus migdolus.

Tai kodel dabar pas tulas drauges pasireiškia nusivylimo? Nusivylimas ir nusi-minimas tai buržuazinis išmislas. Mes neturim pasiduot tam kerui, tam snuduriavimui.

Draugės progresistės! Jeigu mes mokam į mėnesį tik po 20 centų ir gauname laikraštį ir palaikom organizaciją, tai yra didelė nauda mums visoms, o skriaudos niekam nėra. Jei mes išbarstytume savo organizaciją, kas tuomet būtų? Kas tuomet būtų su laikraščiu, kuris mums butinai reikalingas. Kiekvienos tautos komunistai rūpinasi turēt laikraštį moterims. Mes jau turim. Tai nejaugi reikia žengti atgal, kad paskui pradėt darbą iš naujo.

Draugės, pasaulį užkariaus tie, kurie žaibuoja energija, kurie eina pirmyn. O mums juo lengviau veikti, kad pamatą jau turime. Turime laikraštį ir organizaciją.

Taigi, į darbą! Gaiyinkime pakrikusias kuopas. Kas sugriešys apsileidimu tam gailėstis bus pakuta ateityje. Mes žymėsim kiekvieną kuopą, kiekvieną draugę, kurios dirbs ir bus pavyzdžiu kitoms.

Rašykite savo "Balsui" ką dirbate, kiek naujų narių gaunate, kiek "Balso" išplati-

nate. Mus varpas jau gaudžia, kviesdamas į darbą progresistes.

ŽIURĖKIT, IR JOS VEIKIA.

Rusės moterys Amerikoje neturi savo darbininkiškos organizacijos. Jos pusėtinai atsilikusios. Labiau, negu lietuvės.

Bet dabar ir jos atgyja. Rusų darbininkų spaudoje mes patėmijom pranešimus iš daugelio vietų apie įvykusius moterų darbininkų susirinkimus. Ten buvo kalbėta, kad reikia vėikt, reikia šviesties, reikia darbuoties naudai darbininkų klesos ir Sov. Rusijos.

Rusėms yra sunkiau, nes jos neturi tam tikros moterų darbininkų organizacijos. Lietuvėms darbininkėms lengviau. Jos jau turi savo Susivienijimą.

PROTESTO REZOLIUCIJA PRIEŠ LIETUVOS VALDŽIĄ.

Kadangi Lietuvos dabartinė klerikalų valdžia padarė draugišką sutartį su Francijos imperialistų valdžia, prižadėdama jai duoti net 200,000 Lietuvos kareivių rėmimui naujo imperialistinio karo;

Kadangi Lietuvos valdžia ne tik palaiko imperialistinės Francijos militarizmą, bet dar kartu vienijasi ir su Lenkijos militaristais dėl naujų imperialistinių žingsnių;

Todel mes, LMPS. 3 Rajono delegatės, susirinkusios konferencijoje, 8 d. liepos, 1923 m., Chicago, Ill., griežtai protestuojame prieš šitokius Lietuvos valdžios žingsnius.

Šalin klerikalų ir buožių valdžia!

Lai gyvuoja darbininkų ir valstiečių Lietuva.

O. Remeikienė, A. Deikienė, E. Klastauskienė.

Ateities Moteris

NORMA.

Kiek laiko atgal visa buržuazinė spauda patalpino keletą pranešimų apie vieną draugę Maskvoj. Tai buvo draugė Gluzman. Ji yra teisėja Maskvos kriminaliame teisme. Savo tarnystės laiku ji nuteisė mirtin apie 25 ypatas. Spauda stebisi iš jos, kad ji pasakiusi korespondentams, jog delei to ji nenustoję nė valandėlės miego naktimis.

Šale to ji labai prastai, pusiau vyriškai, apsirėdžiusi (o tai jiems labai svarbu), be jokių blizgučių. Išvaizda jos nepatraukianti.

Jie stebisi iš jos rimtumo ir skirtingumo nuo jų idealės moteries.

Šiandien veik visi, o ypatingai buržuazija žiūri į moterį daugiau kaip į koki žaislą, papuošalą. Jiems norisi, kad moteris daugiau rūpintųsi jų (vyrų) užbovinimu, negu bent kokiu rimtu visuomeniniu veikimu.

Draugė Gluzman, draugė Nina (Raudonosios Armijos leitenantė) ir kitos Rusijos draugės mums parodo, prie kokios rolės veda moterį ateities darbininkų valdžia. Noroms ar nenoroms, moteris turės išeiti iš šiandieninio jos siaurame šeimynos rate veikimo ir pašvesti savo jėgas ir gabumą ne patenkinimui vien savo gyvenimo draugo, bet dirbti visai visuomenei.

Čia nėra kaltė mūsų draugių moterų kaipo ypatų už tokį siaurą veikimą, bet šiandieninių mūsų sąlygų. Pažiūrėkime į mūsų draugus; jie irgi daug toliau nenu-eina. Jų pareigos šiandien yra skirtingos ir delei to, nors jie ir dirba savo šeimynai, bet tas jų darbas yra tokis, kuris verčia juos sykiu dirbti ir visuomenei.

Mūsų sąlygoje, kuomet moteris bando išeiti iš to siaurojo rato į platesnį veikimą ir jį pastato pirmoj vietoj, tai į tokią draugę kiekvienas pažiūri ypatingu žvilgsniu. Jei

ne viešai, tai bent savo "širdyj" pamislina, kad ji perdaug vyriška. Mat, tokis klausimo pastatymas yra tik vyrams tinkamas, o ne moterims.

Daugelis net ir progresyvių draugų sakosi biją ir klausyti, kaip nekurios draugės kalba apie moters vietą visuomenėj. Jiems atrodo, kad, kaip ten nebūtų, ji turi būti moteris. O po tuo vardu moterį jie supranta, kad jeigu ji ir veikia, tai turi veikti tokius darbus, kurie nekenktų jos feministškumui. Pavyzdžiui, ji neturėtų daug užsiimti prakalbomis; verčiau rašinėti į laikraščius. Mat, kalba ir spėkų eikvojimas jos pasakymui gadina jos išvaizdą — ji darosi "vyriška". Veik visi vyrai to bijo. Anot vyrų, teorijoje, taip, moteris turi kiek galint daugiau užsiimti politiniu darbininkų veikimu, bet, praktikoje, mes norime senovinės moters, kuri pirmoj vietoj statys savo gražumo palaikymą ir šeimynos reikalus, ir tik nuo to atlikusiu laiku veikti delei viso ko.

Rusijos moterys negalėjo tiek nuveikti, kaip jos šiandien nuveikia, pakol neatėjo revoliucija, kuri, kartu su senąja tvarka, ir tuos senus įsitikinimus ir papročius sugriovė. Tuomet ir tik tuomet moterys žingsnis po žingsnio pradėjo vaidinti svarbesnę rolę visuomenės gyvenime. Jos mums parodė, linkui ko einama, kokia bus ateities moteris.

Mes, draugės darbininkės, turime veikti bent tiek, kiek galima. Skleiskime savo teorijas ir jas nuodugniai pažinkime, idant patys darbininkai ir darbininkės pajęgtų tas permainas suprasti, idant nereikėtų dar save pertikrinti, kuomet įvyksta koks radikališkesnis žingsnis.

Jūs, draugai, nesakykite ir nemanykite, jog tos draugės, kurioms politika daug svarbiau negu papuošalai, negali būti jūsų geromis gyvenimo draugėmis, kad su jomis smagu tik pasikalbėti, padiskusuoti politikoj. Tuomet moteris ir apsivedus galės ir norės daugiau veikti ir mažiau užsiims tais mažais ne visai reikalingais dalykėliais.

Kada Bus Galas?

V. VARNAS.

Kada skaitai laikraščiuose pranešimus apie Japonijos moterų padėtį, tai per visą kūną šiurpuliai pradeda bėgioti. Nei vienoje šalyje darbininkės moterys taip nevargsta, kaip Japonijoje, ir nei vienoje šalyje nesiranda dirbtuvėse tokio didelio skaičiaus moterų darbininkių, kokis randasi Japonijoje.

Pav. Amerikoje pramonėje iš viso darbininkų skaitliaus moterys bei merginos sudaro tik 14%, tai yra, iš šimto darbininkų—86 vyrai ir 14 moterų; Vokietijoje moterys sudaro 20%, tai yra, iš šimto darbininkų—80 vyrų ir 20 moterų. Tuo tarpu Japonijoje moterys sudaro 56%, o jeigu prie jų priskaityti nesuaugusius vaikus, tuomet bus 80%.

Išnaudojimas darbininkių toks didelis, toks baisus, kad sunku sau ir įsivaizdinti. Daugelis šeimynų, kur dirba vyras ir moteris, per metus uždirba tik 50 jenų (viena jena—apie 50 centų Amerikos pinigais), tuo tarpu Japonijoje pragyvenimas jau nėra taip pigus, kad su tokiu uždarbiu galima būtų pragyventi. Čia moterims prisieina jieškoti pašalinio uždarbio—prisieina dienomis dirbti dirbtuvėse, o vakarais vaikščioti gatvėmis ir pardavinėti savo kūną. Ir reikia pasakyti, kad toks šeimynų uždarbis, tai ne retenybė, ne išimtis. Pavyzdžiui, viename didesnių miestų patirta, kad 92% darbininkų šeimynų uždirba į metus tik po 50 jenų.

Kadangi per visą laiką moterys-motinos dirba dirbtuvėse ir kadangi jų nepaliuosuoja nei prieš gimdant, nei po gimdymui tam tikram laikui, tai ir kūdikių mirtingumas be galo didelis—iš šimto kūdikių, iki 5 metų amžiaus, miršta 25.

Iš mažesnių miestelių ir kaimų moterys ir merginos bėga į didesnius miestus ir ten tampa prostitutėmis. Tuo būdu niekur tiek daug negalima rasti prostitučių, kaip Japonijoje.

Moterys ir jaunos mergaitės dirba prie sunkiausių darbų. Laikraštis "Tribuna" praneša, kad vienoje kasykloje dirba apie 1,500 moterų ir mergaičių. Ten tokios baisios sąlygos, kad net arkliai ilgiau neišlaiko, kaip tris metus, ir pastimpa. Visoje šalyje kasyklose dirba virš 104 tūkstančių moterų.

Valdžia nekreipia jokios dėmes, nepaiso, kad moterys žudomos. Darbo valandos neapribėtos. Viskas, ką valdžia atliks, tai neseniai išleido įstatymą, uždraudžiantį vaikams dirbti jaunesniems, kaip dvylikos metų. Bet ir šitas valdžios uždraudimas pasilieka tik ant popierės, gyveniman veik nevykdomas.

Tai ve kaip buržuazija rūpinasi šeimynų gerove ir ve kaip jai apeina būsimoji karta.

Tvirtinimas butent moteris per pačią gamtą paskirta dėl vaikų auklėjimo, yra tik praeities liekana, kuriai nėra vietos prie dabartinių draugijinių sąlygų. Motina ištikrųjų "gamtiška" kūdikio augintoja laike maitinimo, ačiū gamtiškam ryšiui esančiam tarpe jos ir kūdikio, bet ne toliau. Užduotis draugijos tėra tame, kad suteikti ir aprūpinti kūdikiui moterišką priežiūrą bėgyje to laiko ir duoti jam progą normaliai išsivystyti laike motinos neštumo. Bet, kaip tik maitinimo laikas praėjo, taip greit dėl kūdikio sveikatos ir vystymosi nėra skirtumo, ar juomi rupinsis motina ar kas kitas. Čion sprendžiančiąją įtakmę turi ne "gamtiškos" neperkeičiamos priežastys, bet priešingai — nuolatos keičiančiosi draugijinės sąlygos.

Klara Cetkin.

75 Metų Kova

PELĖDA.

Šiandieninė moteris, dalyvaudama politiniam ir ekonominiam gyvenime, reta kuri pamislija apie moteries padėtį netolimoj praeityj, bent septynios dešimtis metų atgalios. Šiandieną mes matome netik skaitlingas buržuazijos moterų organizacijas, bet kartu matome ir darbininkių minias dalyvaujant klasių kovoje. Dabar sutikimas moteries kaip advokatės, mokytojos, policistės arba net ir teisėjos, visai mus nenustebina, bet kalbėt apie tokias moteris virš septynios dešimtis metų atgal, atrodė stačiai negera ir net "nežmoniška". Tais laikais moteris juo bailesnė, juo silpnesnė, pamaciusi pelę alpo, ji buvo skaitoma tikrai moteriška ir didžiai vyrų gerbiama. Vyrui reikalavo silpnų moterų ir stipraus vyno. Taip buržuazija charakterizavo moterį, suprantama iš buržuazijos tarpo, gi jas pamegdžiojo, dar ir dabar myli tom pėdom sekti tie, kuriems vargais-begalais pavyksta kiek prasisiekti; jie da vis myli svajoti apie moterį moterišką, kuri nesikištų į politiką, rūpintusi vien tik vyro palinksminimu. Iš moteries darbininkės visuomet buvo ir yra reikalaujama vien tik sunkaus darbo, tankaus gimdymo ir pakantrumo.

Apie aštuonios dešimtis metų atgal, Amerikoj prasidėjo stipresnis moterų judėjimas už sulyginimą politinių teisių. Šio judėjimo nešėjomis veik išimtinai buvo moterys iš buržuazijos tarpo, bet jos patraukė savo pusėn ir nemažą darbininkių skaitlių: mat kova už sulyginimą politinių teisių ėjo kartu su kova ir už įleidimą moterų į augštesnias mokyklas, už reikalavimą įleisti moteris specializuotis į įvairias profesijų šakas, už motinų teises šeimynoj linkui kūdikių ir daugel kitų reikalavimų. Tuom laiku nebuvo nei vienos viešos vidurinės mokyklos del mergaičių Jungtinėse Valstijose. Darbininkės, kurios gludėjo dvasiškijos globoje, apie klasių kovą veik jokio supratimo neturėjo, jos ir tikėjosi, kad toji kova išgelbės jas iš politinio kartu ir ekonominio

vargo ir jų daugelis sekė paskui tajį judėjimą.

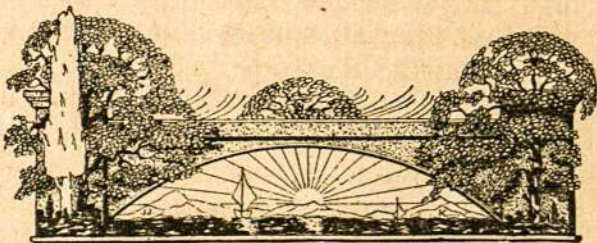
Kuomet 1848 metais buvo proponuojama sušaukt pirmą moterų suvažiavimą Amerikoje, kad išdirbus pasekmingesnius plenus tolimesniai kovai; vyskupas J. W. Hamilton išsireiškė, kad jis labai didžiuojasi tuom, jog pirmutinis suvažiavimas kovai už moterų teises, įvyks metodistų bažnyčioj. Bet kuomet suvažiavimo atstovės susirinko, jos rado svetainės duris uždarytas, kas reiškė, kad moterims toki pokiliai kai suvažiavimo laikymas visai nepritinka. Suvažiavimas visgi įvyko, ir po tam, prasidėjo smarkesnė agitacija, nors toji agitacija tampriai buvo surišta su bažnyčia.

Tuomi patim laiku Jungtinėse Valstijose ėjo smarki agitacija už juodveidžių vergijos panaikinimą. Šio judėjimo svarbiu piliorium buvo William Lloyd Garrison, kuris leido mėnesinį žurnalą "Abolitionist", pašvęstą kovai už juodveidžių paliuosavimą. Šis judėjimas buvo skaitomas radikaliu ir vieną kartą įtužusi gauja užpuolė Garrisono ofsią, mašinas išvilkę sumetė į upę, rakandus sudaužė ir jį patį rengėsi palaidot kartu su jo spausdinamom mašinom, bet draugams įsimaišius į gaujos sukuri, pradėjus jį mušt, ir taip bemušant pavyko nugabent į kalėjimą, kur likos jo gyvastis išgelbėta. Prie šio judėjimo prisidėję buvo nemažas skaitlius ir moterų kovojančių už savo teises, nors tiesa, kad jų toji kova už vergijos panaikinimą varėsi vien tik religiniuos įsitikinimuos. Nekurios iš jų, kaip tai Abby Kelley ir sesers Sarah ir Angelina Grimke, paliuosavę savo vergus, išdalino dalį turto tarpe anų ir iškeliavo į šiaurius vest agitaciją už vergijos paliuosavimą ir moterų teises.

Įvykusiam Londone prieš vergijiniame suvažiavime, 1840 metais, iš Amerikos tarpe vyrų delegatų, buvo keletas moterų, kurių tarpe radosi Lucreta Mott, įžymi tų laikų kalbėtoja. Suvažiavime kilo karšti gin-

čai delei priėmimo moterų delegačių: mat kaip Amerikoje, taip ir Anglijoje buvo grieštas nusistatymas priešais moterų dalyvavimą politiniam judėjime. Po karštų diskusijų, moterys delegatės likosi nepriimtoms. Kartu su jom pasitraukė iš suvažiavimo ir W. L. Garrison. Tokis suvažiavimo nusistatymas linkui moterų, jas vertė da atkakliau kovoti už savo teisiąs ir darbą bevedint virš septynios dešimtys metų, kova likosi laimėta su mažais išėmimais. Dabar buržujės moterys kartu su jų klasės vyrais, pasidalino į demokratų bei republikonų partiją ir tenais darbuojasi delei savo klasės reikalų apgynimo, jos kovą skaito veik jau užbaigta, nes patsai kovos principas jau atsiektas, jų dabartinė kova nukreipta priešais samoningus darbininkus ir darbininkes, priešais kilantį komunistinį judėjimą. Nacionalė moterų balsuotojų organizacija, įvykusioje konvencijoje liepos 20-21, kaip paminėjimui 75 metų tęstos kovos, neva vėla pakėlė klausimą moterų pramonėje, bet kaip tą klausimą išrišt galutinai, kad pagerinus tų darbininkių padėtį, joms yra negalima, nes tai paliestų jų pačių kišenes.

Amerikoje, kaip ir kitose kapitalistinėse šalyse buržuazijos moterų kova jau pasibaigė, bet darbininkės moteries da laukia ilga ir sunki kova, jom liko telktis su samoningais darbininkais ir bendrai vest neatlaidžią kovą už savo klasės paliuosavimą. Toji pati buržuazija, kuri keletas desėtkų metų atgal smerkė moteries kišimasi į politiką, dabar vėla bando įkalbėti darbininkėms, kad veikimas unijoje, arba kokiose radikalėse organizacijose, moterims nepriimtinka, bet veikimą buržuazinėse organizacijose, jie pilnai joms daleidžia.

DIEVAS SUKLYDO.

Tula moterėlė turėjo dvi dukteris. Vieną išleido už vyro. Po vestuvių nuėjo bažnyčion, užpirko mišias šventas, kad dievas suteiktų jos vedusiai dukteriai sūnų ir, žinoma, pati karštai pasimeldė.

Praslinkus tulam laikui, vedusi duktė nieko neturėjo, nevedusi, kuri buvo pas motiną, susilaukė sūnų.

Senė perpykus vėl nubėgo bažnyčion, bet jau šiuo tarpu nesimeldė ir mišių neužpirko, bet tik išplūdo kunigą, kad jis neteisingas dievui žinias suteikė ir tas dabar padarė klaidą — vieton vedusiai suteikti sūnų, nevedusiai suteikė.

ŠVENTYTAS VANDUO IŠGELBĖJO.

Atvažiavo kunigas pas turtinę ūkininką triobas šventinti. Vos tik spėjo įeiti į tvartus su krablyla ir šventytu vandeniu, tuojaus ant jo puolėsi šuva. Kunigas nusigando ir pradėjo šlapia krablyla mosikuoti.

Kadangi šunes bijo vandens, tai ir ant kunigo puolęs šuva tuojaus atgal atšoko. Kunigas atsipeikėjęs prabilo:

— Nors šunį ir nevalia šventinti, bet nuo tokio žvėries lazda nieku būdu negalėtum apsiginti, todėl prisiėjo pavartoti šventytą vandenį.

(Iš "Bezbožnik".)

NAMIE IR PLAČIAM PASAULY

(Tąsa nuo 229 puslapio)

Toliaus raporte sakoma: "Delei tos priežasties užimtoje Vokietijoje veneriškos ligos išsiplatino nesvietiškai. Nuo 1917 metų susirgimų skaičius paaugo ant 300%."

Tėvai turi saugoti mažas mergaites, kad šios vakare neišeitų iš namų. Kareiviai, pasigavę, ir mažas mergaites išgėdina.

Tai matote, kaip platina šviesą ir teisybę ta Francija, kurią karo laiku rėmė ir šelpė visi kapitalistai ir socialistai.

IŠ STREIKIERIŲ KOVOS LAUKO

E. H. BENIULIENĖ.

Montello, Mass. — Jau dešimta savaitė kaip batų siuvėjai kovoja su fabrikantais ir Boot and Shoe Workers Unija. Darbininkams pasidarė nepakenčiamas retežis uždėtas ant sprando virš minėtos unijos, nes ta unija tarnauja fabrikantams, o su darbininkais nenori visai skaitytis, taigi darbininkai ir padarė žingsnį, kad numetus tą sunkų jungą nuo savo sprando. Pirmiausiai išėjo į streiką „dreserių ir pekerių“ skyrius, nes jų sąlygos buvo nepakenčiamos. Merginos turi sunkiai dirbti už 9 iki 16 dolerių į savaitę. Argi galima su tokiu uždarbiu pragyventi, kuomet pragyvenimas kaštuoja daugiau, negu algos gaunamos į savaitę. Merginoms pasidarė nepakenčiamos sąlygos, joms norėdami pagelbėti kovą laimėti, išėjo į streiką ir kiti skyriai. Iš pradžių streikas atrodė gana geram stovyj, nes skaitėsi devynios dešimtis procentinis streikas, bet už savaitės laiko, amerikoniai pradėjo grįžti į darbą ir taip liko tik ateiviai; geriausiai, tai lietuviai ir italai laikosi. Miesto galva majoras, iš sykio ėjo su streikieriais, bet pinigas jam vertesnis, negu vardas, greitai neliko to „gerojo“ majoro ir kuomet jo atsiusti kazokai buožėmis daužo darbininkams galvas, tai majoras pasislepia, kad negalima jo surasti. Liepos 7 d. paskelbė, kad uždraudžia pikietuoti; girdi, kas tik išdrįs vaikščioti prie dirbtuvių bus areštuotas. Bet tokis pareiškimas darbininkus nenugazdino. Liepos 9, ryte, prisirinko ant pikietų daugiau, negu paprastai būdavo; tuoj areštuoja naujosios unijos pirmininką Joseph E. Lacature, tuoj darbininkai puolėsi reikalauti, kad visus areštuotų arba Lacature paliuosotų. Iš viso tą rytą suareštavo šimtą vienuoliką. Tarpe areštuotų daug buvo ir moterų; daugiausiai lietuvės ir viena amerikone, streikierių močiutė, 62 metų senelė, Nelly Mchyer. Nuvežus areštuotus į miesto svetainę, streikieriai apstoja namą, reikalavo

paliuosuoti visus. Nusigandusi miesto valdyba pradėjo areštuotus vesti į teismabutį del tardymo, bet ir ten streikieriai nedavė ramybės, keli tukstančiai susirinkę reikalavo paleisti draugus, nekaltai suareštuotus. Areštuotų surašė vardus ir liepė eiti namo, su pastaba, kad neitų daugiau pikietuoti. Naujos unijos pirmininką nubaudė \$10.00 už liepimą darbininkams eiti pas dirbtuves. Tą patį vakarą, einant streiklaužiams iš darbo, vėla pasipylė pas dirbtuves pikietuotojai, tuoj kazokai ant arklių leidosi į darbą ir ėmė ramius žmones arkliais tremti, jodindami šalygatviais ir buožėmis dauždami galvas streikieriams. Montellos distrikte ir kitur, kur nėra dirbtuvių, net ir apie stubas pradėjo žmones vaikyti. Vienas vyras ramiai sėdėjo prie savo stubos; prijojęs kazokas liepė eiti į stubą; jam pasipriešinus, drožė buože į galvą, žmogus parvirto, Sudaužęs visai galvą, kazokas nusijuokęs nujojo, gi nelaimingąjį turėjo nuvežti į ligonbutį, kur jo gyvastis randasi pavojuje. Daugiausiai užpuolimų daro ant lietuvių: mat mušeikos atsimoka kai kuriems už tai, kad juos kai kurie tamsūs žmoneliai vaišindavo su svaiginančiais gėrimais; gi streiko laike, už tai buože atsimoka. Dabar gerą lekciją gauna tie, pas kuriuos mušeikos pirmiau viešėdavo. Vėliaus keliem iš areštuotų reikalavo užsidėti kaucijos po \$100.00. Tarpe areštuotų yra ir draugas J. Sireikis. Liepos 19 d. atsibuvo teismas, nuteista po dešimtį dolerių bausmės, bet ne už pikietavimą, o tik „loafing“. Mat, Mass. valstijoje nėra teisių uždrausti ramų pikietavimą, tai jie suranda kitus prasižengimus. Negalima iš anksto spręsti kaip šitas streikas užsibaigs, nes sustabdžius pikietavimą, sugrįžo daugelis streiklaužiauti, daugiausiai amerikoniai. Geriausiai laikosi „lasterių“ skyrius, nes tą darbą atlieka daugiausiai lietuviai ir italai. Nepameskime energijos, o kovą laimėsime. Kas mes do kovo-

jai, jeigu išėjęs į kovos lauką, aimanuojame, kad darbo negausime.

* * *

LMPS. 22 kp. liko likviduota, nes narės nustojo energijos darbuotis joje. Kuopa likviduota su tikslu, kad eiti į ADP. ir tenai sykiu su draugais veikti.

Atostogos Ar Mirties Nasrai?

V. VARNAS.

30 d. birželio visoje šalyje užsidarė mokyklos ir vaikai gavo porą mėnesių atostogų. Iš mokyklų paleista, rodosi, apie penkiolika milijonų mokinių, kurių labai didelė didžiūma yra vaikučiai ir mergaitės pradinė mokyklų. Tik viename New Yorke arti milijono mokinių apleido mokyklų sienas ir išsipylė ant gatvių.

Ir kaip tik mokiniai gavo atostogų, tuojaus viename New Yorko laikraščiu pasirodė tulo daktaro straipsnis, užvardytas "gatvės išpūdžiai." Jis prisimygęs reikalauja, kad tėvai neleistų vaikų ant gatvių, nes ten juos kas minuta tykoja mirtis.

Labai geras patarimas ir net reikalavimas. Nes ištikrųjų, laike atostogų visuose didmiesčiuose darbininkų vaikai nuo ryto iki vakaro randasi gatvėse ir nėra tos dienos, kad visoj Amerikoj keliolika jų nepakliūtų į mirties nasrus—kad jų neužmuštų automobiliai, gatvekariai ir kiti visokie vežimai. Todel, iš šalies žiūrint, prisieina reikalauti, kad tėvai neleistų savo kūdikių ant gatvių, kad gelbėtų juos iš mirties nasrų.

Bet tokie patarėjai visai nepagalvoja, kur tėvai savo vaikus gali laikyti, jeigu neleis jų ant gatvių? Nejaugi galima vaikus suvaryti į kokius nors smirdančius kambarius ir visą laiką po raktu laikyti?

Turtingieji turi už miestų nusiasamde vasarnamius ir kaip tik mokyklų durys užsidaro, tai vaikus išveža į vasarnamius; kiti su vaikais išvažiuoja kur nors toliau už miestų ir ten praleidžia visą laiką. Bet ką turi daryti biednuomenė? Ar darbininkas

gali išvažiuoti su vaikais kur nors už miesto ir ten praleisti kelius mėnesius? Ne. Jis ir, dažniausiai, jo moteris, nuo ryto iki vakaro, turi dirbti dirbtuvėje, o vaikai savo atostogas praleidžia gatvėse arba, geriau sakant, mirties nasruose. Ir po kiekvienų atostogų daugybė vaikų jau negrįžta į mokyklas, nuvažiuoja pas Abraomą.

Tuo būdu visi tie patarimai, visi tokie persergėjimai stačiai bereikalingi, nes jie gyveniman neįvykdomi. Tokius reikalavimus reikia statyti ne tėvams, kurių vaikai randasi gatvėse, bet valdžiai, kad ji už miestų įsteigtų tam tikras vietas, kur vaikai galėtų visą liuosą laiką praleisti. Žinoma, neužtenka vien įsteigimo tokių vietų, bet reikia, kad vaikams duotų užlaikymą ir priežiūrą. Bet apie tai niekas nieko neužsimena, niekas nieko nesako.

Rusijoje Tarybų valdžia rūpinasi vaikais, rūpinasi net jų užlaikymu. Ten visur steigiami už miestų tam tikri daržai, tam tikros farmos, kuriose vaikai praleidžia atostogas. Ten vaikams valdžia duoda užlaikymą, priežiūrą ir sykiu pratina juos prie darbo. Tokiose vaikų farmose vaikai pratinami prie farmos darbų, prie užlaikymo ir apvalymo kambarių, prie gaminimo sau maisto ir tt.

Ir kada tokiose įstaigose vaikai praleidžia visą nuo mokyklų liuosą laiką, tai jie lieka apsaugoti ne tik nuo mirties nasrų, bet dar pripratinti prie naudingo darbo. O dirbdami tokį darbą, sustiprėja ir sveikatoje.

Tai ve kaip turėtų būti ir Amerikoje su vaikų atostogomis. Bet, žinoma, buržuazinei valdžiai tokie dalykai neapeina ir ji niekad tokių įstaigų nekurs. Ji uždaro mokyklų duris, duodama vaikams neva pailsėti, bet tuo poilsiu pasinaudoja tik turtingųjų vaikai, o biednuomenės vaikai išmetami ant gatvių ir pastatomi prieš mirties nasrus.

Tik tada Amerikoje biednuomenės vaikai gaus atostogas pilnoje šio žodžio prasmeje, kada visa galia pereis į darbininkų rankas.

Svarbus, Bet Apleistas Darbas

A. MA—ČIUS.

Čia noriu pagvildinti mūsų literatūros platinimą. Nors tai yra be galo svarbus klausimas, bet jis yra apgailėtinaai apleistas. Paimkime mūsų svetainėse parengimus arba išvažiavimus; daugelyj tokių parengimų nei su žiburiu negalima surasti literatūros platinimo, nors kuopų išrinktieji knygiai veik kiekvienam parengime būna. Užklausus knygiaus, kodel neatsivežei laikraščių bei knygų platinimui, gauni atsakymą: "Kas jas pirsks?" Tankiai knygius išbūna pusę metų arba metus ir išduodamas raportą nusiskundžia, kad knygų niekas neperka.

Kodel taip yra? Mano supratimu, taip yra dėl to, kad kuopos paprastai išrenka knygų nežiūrint, ar jis yra tinkamas tam darbui, ar ne,—būle tik apsiima. O toksai knygius neturi nei mažiausio supratimo apie tąsias knygas bei laikraščius, kurias jis platina, ir kada pirkėjas užklausia, kas toje knygoje rašoma, tai knygius negali atsakyti, jos vertę išpopuliarizuoti. Mano supratimu, kuopos turi rinkti knygiais savo narius, kurie yra nors kiek apsipažinę su įvairia literatūra, kurių liežuvis sukčiusi į visas puses, kurie mokėtų prisitaikyti prie palėsnės minios. Knygius turėtų būti kalbama mašina, kuri "ir iš numirusių galėtų prikelti". Bet blogai yra su mūsų sugabesniais draugais bei draugėmis, kad jie mato knygiaus darbą žemos rūšies darbu. Jie stato savo "aš". Prieš tokius reikia pavartoti organizacijos discipliną. Kiekvienas turėtų būti priverstas išbūti knygium po šešis mėnesius. Būdamas knygium neturi laikyti knygas kambaryje sukrautas, bet platinti. Mūsų kalbėtojai, sužinoję, kokių knygų knygius turi, privalo paagituoti už jas. Paimkim tarptautinius parengimus: vos spėjai įžengti į svetainę, tuoj pripuola prie tavęs literatūros platinimo su įvairiais laikraščiais bei kny-

gomis. Reiškia, ten literatūros platinimo mašina suorganizuota puikiai. Bet pas lietuvius to nėra. Mūsų parengimuose ne tik knygų neplatinama, bet nei laikraščių, kaip tai: "Laisvės", "Vilnies" ir "Darbininkų Balso" negalima gauti. Nejaugi visa bent kokiam mūsų parengime susirinkusi publika yra mūsų laikraščių skaitytojai? Ne. Ir gal ne vienas norėtų nusipirkti bent kurį mūsų laikraštį, bet kaip ta palšoji minia sužinos apie mūsų spaudą, jeigu mes jos neplatiname, jai nepasiūlome?

Mūsų organizacijos—ADP LS, ALDLD ir LMPS kuopos, pavartokime organizacinę discipliną: kiekvienas sugabesnis narys ir narė turi pabūti knygium nors šešis mėnesius. Jokių išsisukinėjimų negali būti. Tik tokiu būdu mes pakelsime savo spaudos platinimą.

Proletariato moterys, jų kovoj už politinį pasiliosavimą negali tikėtis, kad buržuazinės moterys bus pasitikimais draugais...

Jos turi remtis jų pačių ir jų klesos spēka.

Klara Cetkin.

* * *

Klausimas apie moteries pasiliosavimą yra jos ekonominiu klausimu, esančiu artimam sąryšij su darbininkų klausimu abelnai ir tik su to klausimo išrišimu, išsiirš ir moterų klausimas.

Klara Cetkin.

* * *

Naujoji moteries rolė yra paremta ant jos ekonominės neprigulmybės nuo vyro, ir ačiu savo naujajai pozicijai, ji apskelbia mirties nuosprendį draugijiniam ir politiniam vyro globojimui savęs.

Naujos Kilpos

J. BONDŽINSKAITĖ

Wall stryčio karaliai, kurie Europos laukuose išlaistytam žmonių kraujuje sukrovė milžiniškus aukso kalnus, dabar ugnia spjauo ant išiveržiančios revoliucijos. Ypač ant Rusijos darbininkų, kurie išėjo pergalėtojais visuose frontuose. Vienok kapitalistai artymai siekia ir akyvai tēmija į pavergtųjų masių sukurtą gaisrą. Jie mirties drugio purtom, gvoļu šaukia iš baimės, kad tos kapitalizmą naikinančios bangos nepersimestų per Atlantiką į Amerikos kontinentą. Pagaliaus ta imperialistų klika, nesigailėjo nei aukso, nei savo vergų kraujo, kad tik užgesinti tą gaisrą. Mat jų supratimu, bent taip jie sako, kad tas kapitalizmą naikinti vulkanas yra Maskva ir, kad aptvėrus Rusiją augšta plieno siena, tai pavojus būtų prašalintas amžinai. Darbininkų klasinės sąmonės brendimui ir net masių gaivaliniam pasijudimui, jie mano aplinkiniais keliais užbėgti už akių, užstatant kilpas revoliuciniam veiksmui šioj šalyje ir tokių būdu pasigauti darbininkus geraširdystės priemonėm.

Paimkime kapitalistų spaudą, kuri skiriama dienos klausimams, arba industrijos magnatų posėdžius, tai pamatysime, kad tų posėdžių agendose visuomet bus padėtas socialės apdraudos darbininkų gerovės punktas. Tokį punktą reikia suprasti, kad tai klausimas statomas suderinimui kapitalistų santykių su darbininkais, kad ant pelų norima pasigauti darbininkišką gaidį — ir nukreipti darbininkų mintis nuo komunistinių idėjų.

Praeitą žiemą, New York Electric Power and Gas Co. pardavinėjo akcijas savo darbininkams ir dabar neseniai pranešė buržuaziniai laikraščiai, kad N. J. Standard Oil Ko. savo darbininkams išpardavė už 4.000.000.00 šėrų. Gumo ir geležies industrijoj 50-tas nuošimtis akcijų yra išparduota smulkiais šėrais; suprask darbininkams. Yra daugelis čion nepažymėtų in-

dustrijos šakų įvairiose vietose, kur darbininkai visai neorganizuoti, kur darbo vailandos tankiausiai dešimties arba daugiau, mes rasime, kad ten pardavinėjama šėrai po \$25.00 ir daugiau.

Taigi šėrų pirkimo idėja yra kilus ne iš darbininkų galvos, beveik visuomet darbininkus varu priverčia tuos šėrus įsigyti nes bošas, kuris siulo, kad užsirašytum, kad iš tavo algos išskaitliuotų, reikalaujamą sumą už tokį šėrą. Kitaip gali mesti nuožiūrą ir netekti darbo. Tas darbininkam šėrų pardavinėjimo klausimas išimtinai yra kapitalistų skymas. Ten viskas iš viršaus sutaisyta. Su šėrų pagelba fabrikos savininkas slegia darbininkus.

Taip darbininkas visuomet jausis pririštas, jo grašiai fabrikanto krepšyje, pametęs darbą, turėsi bėdos iki savo grašius atgausi. Darbininkų nupirkti šėrai, palyginus su fabrikantų idėtu kapitalu tik tiek turi reikšmės, kiek ta musė ant jaučio rago. Tas šėrų pardavinėjimo skymas kapitalistams naudingas da ir tam, jogeį daryti psichologinę įtaką į darbininkus; ve ir jūs šėrininkai ir jūs tos įstaigos, kur dirbate, esate savininkais ir gaunate nuošimtį. Jeigu pigiau dirbsite, tai didesnius nuošimčius gausite. Apie streiką, tai ir nemastykite, nėra reikalo; prieš ką gi streikuosite? Patys priešais save.

Antras žingsnis tose kilpose, tai jų išlaukinė pusė — taip vadinamas rūpinimasis darbininkų sociale grove.

Fabrikantas įsteigia prie dirbtuvės valgyklą ir darbininkai ten gauna pietus 5 c. pigiau. Moterim ir vyram įtaiso kambary per pietus pasėdėti, į kurį pareina kapitalistiški laikraščiai, bet jeigu nuneštum ten darbininkišką laikraštį bei knygą, tai be galvos išeitum. Toliaus steigiama draugijos, klubai ir net ekskursijos, kur pats fabrikos savininkas atvažiuoja, kad pasirodyti darbininkams, jog ir jam ne perprasta su

darbininkais; kad visi lygūs, visi dirbam ir linksminamės. Taigi apie klasinius pasidalinimus ir kovą darbininkų su kapitalistais reikia išmesti iš galvos; tai yra pasekmė agitacijos su blogais mieriais žmonių, kuriuos ten vadina raudonaisiais ir Maskvos agentais ir liepia vyti tokius laukan.

Tačiau vilkai lošianti nekaltas avilės, greitai savo tikrąjį veidą parodo, nepaisant kaip jį norėtų paslėpti. Karo metu, jeigu jiems pasisekė mases užhipnotizuoti demokratijos elektroizmu, tai 1919 metais ir vėliau, kuomet vergai pareikalavo daugiau duonos, jie stvėrė už gerklės radikaliai judėjimui. Vienok su tuom neprašali-

no pavojaus. 1919 m. vėl įsisiubuoja darbininkai į kovą ir čionai kapitalistai stvėrė už gerklės ir tai daliai darbininkų, kurie pirmiau tikėjo demokratijai. Gi tas kapitalistų velniškas tyčiojimas iš darbininkų bent kokių teisių, darbininką paakstino minias į kovą bent už artimasias teises. Žinoma visos daromos kilpos sutrukdys darbininkus tulam laikui, bet jos nesulaikys jų pirmynėigos.

Todel draugai darbininkai-kės, su pasibiaurėjimu atmeskime tas visas apgavystes, kiekvienas darbininkas turi suprasti, kas jo draugas, o kas priešas ir žengkite į griežtą kovą prieš išnaudotojus.

Tikros Višgalvės

V. VARNAS.

Viename pastarųjų "Darbininkų Balsų" numerių mes rašėme, kaip tulos moterų organizacijos "kovoja" prieš maisto brangumą. Kada cukrus dvigubai pabrango, tos moterų, arba, geriau sakant, višgalvių organizacijos tuojaus priėjo prie išvedimo, kad reikia atsisakyti nuo cukraus. Ir jos sukėlė savo liežuviais "revoliuciją"—vaikščiodamos, atsiprašant, automobiliais važinėdamos gatvėmis, kvietė visas moteris atsisakyti nuo cukraus, nepirkti, o tuomet pardavėjai persigąs ir kainas nupigins.

Jos savo "kovą" užbaigė, o cukraus kainos pasiliko pakeltos—dvigubos. Cukraus gamintojai ir pardavėjai ne tik kad nenusigando tų višgalvių, bet dar gardžiai iš jų pasijuokė.

Bet tuomi dalykas neužsibaigė. Jos nesiliauja ir toliau svieta juokinusios.

Baltimore, Md., taip vadinama gaspadiinių lyga sumanė kovoti prieš duonos brangumą. Jos išskaitliavo, kad dabar kviečių kainos tokios, kokios buvo prieš karą, o duona pardavinėjama du sykiu brangiau, negu kad prieš karą; darbas pabrango tik ant 50%.

Čia vėl griebėsi tų pačių kovos būdų, kaip ir prieš cukraus brangumą—boiko-

tuoti duoną, dvi dienas į savaitę visai nevalgyti duonos, nekuriuose kepyklose visai neimti ir tt.

Vadinasi, dvi dienas per savaitę atsisakius nuo duonos, jos manė, kad visas kepyklas prives prie bankruto ir tos paskui maldaus imti duoną puse kainos.

Tą savo kvailą kovą vedė gana ilgai, bet iš to nieko gero neišėjo, duonkečiai tik juokėsi iš tų šlapių varnų, nežinančių ką daro.

Dabar jau ir apie jų tą "kovą" nieko nesigirdi, o duonos kainos paliko tos pačios.

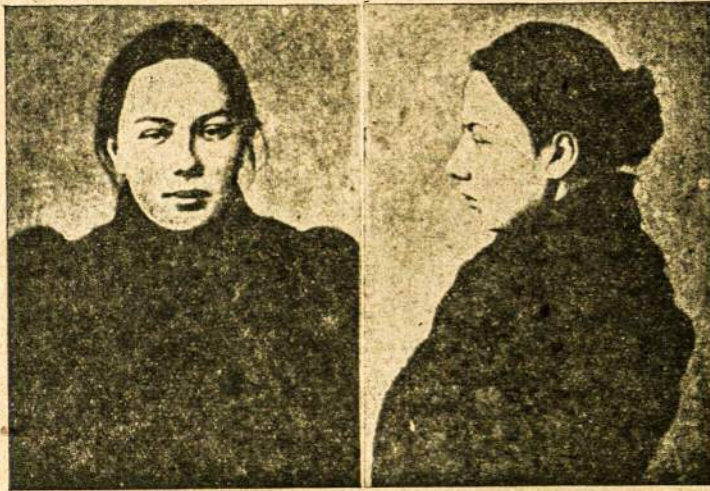
Taip, jos "kovoja", bet kovoja ne todėl, kad reikia kovoti. Jeigu jos tikrai norėtų kovoti prieš išnaudotojus, prieš visokius spekuliantus, tai šitokių kvailų kovos būdų nevertotų. Jos kovoja todėl, kad pasigarsinus. Juk kaip tik paskelbia "kovą", tuojaus kapitalistinė spauda pradeda apie jas būbnyti, o "kovos" lyderkų net ir veidus laikraštini įdeda.

Tai ve kas jas veda prie tokių kvailų kovos būdų.

LENINAS.

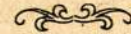

KRUPSKAYA—LENINIENĖ.

TROCKIS.

Paveikslai Rusijos revoliucionierių, paimti iš caro laikų šnipų archyvo, kurie ten buvo sudėti virš 20 metų atgal. Jie kartais būdavo panaudojami rengiant areštus. Taipgi jais naudodavosi provokatoriai, kad tikrai įsitikinus, jog tykomas asmuo yra tas pats.

KŪDIKIŲ APŠVIETA.

Viename New Yorke laikraštyje skaičiau, kad Suvienytų Valstijų federalė valdžia praleido penkias dešimtis tūkstančių dolerių (\$50.000), delei kūdikių apšvietos ir sveikatos šioj šalyj. Čia neįeina kiekvienos valstijos atskiras palaikymas pradinių mokyklų ir tt.

Tuo pačiu tarpu ji praleido keturis milijonus dolerių (\$4,000,000) kiaulių priežiūrai. Palyginkite skirtumą ir komentarų nereikės!

Federalis apšvietos biuras, kuris rūpinasi kūdikių apšvieta, susideda iš vieno komisionieriaus ir jo štabo.

Gi agrikultūros departamentas turi didelę, plačią organizaciją, kuri išduoda įvairius raportus apie ūkio ir gyvulių užlaikymą. Tatai parodo, kaip daug svarbiau valdžiai rūpi kiaulių sveikata ir kaip mažai jai apeina kūdikių sveikata. Kur pelnas jiems eina, tai tik ten ir priežiūra. Šiandien žmogus yra pigiausias gyvulys.

1920 metais mirė moterų nuo gimdymo ir nuo jo paeinančių ligų daugiau negu bent vienoj kitoj šalyj.

Šie keli faktai parodo, kaip daug rūpi kapitalistinei valstybei visuomenės, ypatingai kūdikių, sveikata ir apšvieta.

Tai vis daugiau argumentų prirodymui, jog mūsų nuolatinis kartojimas, kad 'niekas darbininkų nepaliuosuos ir jų būvio nepagerins, tik jie patys,' yra teisingas. Jūsų kūdikių sveikata ir būvis priklauso nuo jūsų; darbdaviui ir valstybei jie labai mažai apeina, kaip ir jūs patys jiems neapeinate. Darbininko kūdikis įgyja nemažą vertę, kuomet jis užauga ir gali parduoti savo spėką, o pirm to ir po nuostojimui savo darbo spėkos jis nėra reikalingas ir valstybei jis nerūpi.

Norma.

NETENKA JAM DŽIAUGTIS

Ir rytas išaušta,
migla išsisklaido,
saulutė pakyla
ir šypsos meiliai;

Ir gėlės paskleidžia
gaivinantį kvapą,
ir žiedai įvairūs
mirguoja dailiai,—

Bet vargšui netenka
rytu pasidžiaugti,
netenka grožėtis
gėlelių žiedais;

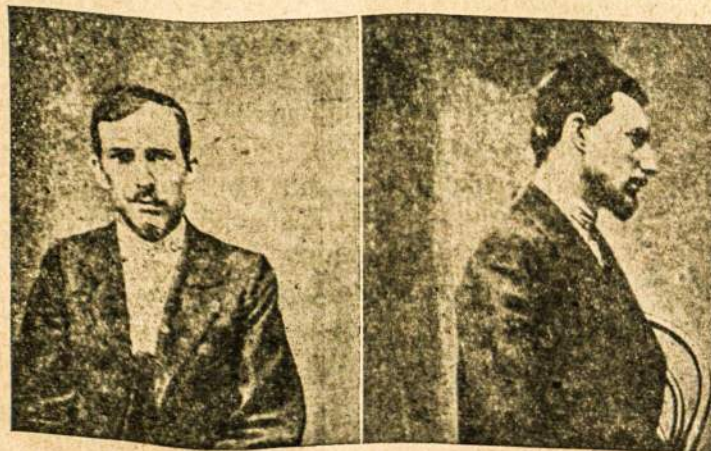
Jis prakaitą lieja
tvankioje dirbtuvėj,
sunkiai jis alsuoja
prislėgtas vargais.

Buolio Sūnus.

5—VII—23.

ZINOVIEV

LUNAČARSKIS

KAMENEVAS

Seselės Vienuolės

DĖDELĖ.

Katalikų kunigai veda kuosmarkiausią akciją už steigimą kuodidžiausio skaičiaus moteriškų vienuolynų. Juo bus daugiau davatkų, tuo ilgiaus Lietuva bus žemės rojum ilgaskvernių partijai. Kunigai moka varyt savo propagandą.

Pasak Kauno "NeLaisvės", "Dievui dėkui jau mes turime Lietuvoj kelias moterų vienuolijas. Iš jų švento Kazimiero sesers Pažaislyje, širdies Jėzaus sesers Kaune ir Vargdienių Seselės Mariampolėje yra pasistačiusios sau tikslą išmokinti ir išauklėti liaudies mokytojų."

Jeigu šie juodieji vienuolynai rūpinsis "šviesos" platinimu, tai, turbūt, yra dar ir daugiau vienuolynų, kurie rupinsis kuriais bent kitais klerikalų reikalais.

Klerikalai pripažįsta, kad Lietuvai grėsia subedievėjimo pavojus. Klausykit ką ta pati "NeLaisvė" rašo toliaus:

"Protas ir prityrimas rodo, kad Lietuvą nuo bedievybės dabartinėse aplinkybėse gali išgelbėti tik vienuolijos (musų pabraukta)."

Negana, kad klerikalai turi visą valdžios aparatą savo rankose. Negana jiems bažnyčių, kurias jie pavertė politinėm karčiamom, negana jiems gerai suorganizuotų davatkų burių. Jiems reikia dar moteriškų klištorių, kuriuose būtų perimos davatkos-seselės — mokytojos.

Mes, revoliucionieriai, turime didžiu balsu sušukti: Lietuvai grėsia sudavatkėjimo pavojus. Visą Lietuvą juodoji partija nori paversti į vieną didelį bobinčių. O juk mes žinome, kad kunigai yra geri agitatoriai.

Klištoriams reikia pinigų. Ir jie renka pinigus, kur tik gali. Ir Amerikoj jie gauna gausių aukų savo juodajai propagandai. Atsiminkite, kiek tukstančių dolerių surinko jie švento Kazimiero "seselių" klištoriumi.

Tai toks dalykų stovis, kiek tai liečia klerikalų pozicijos. **Ką mūsų revoliucinės progresistės-komunistės turi daryt?**

Mūsų draugės veikia savo mažuose bu-reliuose. Pas mus dar nei nemėginta eiti į parapijonkų eiles ir atplėst jas iš klerikalų globos. Aš gi sakau: kol Lietuvoj ir Amerikoj mes nemokėsime patrauktį į savo pusę bent žymią dalį katalikų, tol klerikalizmas bus labai drūta spėka, tol klerikalizmas viešpataus.

Dirbkite, draugės, kaip mokat ir kaip galite. Ponauti ir pavėsiauti nėra kada. Mislykit, svarstykit apie naujus agitacijos būdus. O visųpirmiausia stiprinkit savo organizaciją, savo Moterų Darbininkų Progresyvį Susivienijimą.

Jūs matot, kaip akiplėšiškai kunigai veikia. Veikia ir turi minias. Juk šiuos rinkimus į seimą klerikalai laimėjo tik su davatkų pagelba. Jei ne davatkos, jie nevaldytų Lietuvos. Štai kodėl į darbą moterų tarpe mes turim atkreipt didžiausios dėmės.

Jeigu keli tukstančiai progresisčių "vyriškai" stvertųsi darbo, tai beregint kelis tūkstančius katalikų galima būtų paliuosuot iš po įtakos juodo sutono.

Į darbą, draugės!

GYVENIMO DAUBOJ

MISLINČIUS

LYG IR APŽVALGA.

Clare Sheridan, paskilbusi Anglijos skulptorė ir rašytoja, rašo New Yorko "World'e" apie savo kelionės prietikus. Viename pastarųjų numerių ji pasakoja apie Lietuvos ir jos sostinės, Kauno, gyvenimą. Mum, užsieniuos gyvenantiems lietuviams, itin svarbų išgirsti, ką mano apie tą klerikalų užjodytą šalį toki įžymi svetimtautė-keliauninkė, kaip poni Sheridan.

Jos piešiamas Lietuvos paveikslas yra gana tamsus ir veik bė vilties pragiedrulių. Juk, šalėlė, susidedanti iš dviejų milijonų gyventojų, kuri užlaiko 80,000 kareivių ir trisdešimt septynis generolus—mažai gali kuo pasigirti, o dar mažiau turėti vilties ką nors geresnio sulaukti. Tasai neproporcinis militarizmas nepakeliamu sunkumu slėgia nelaimingos šalies gyventojus. Gana sąmoningai poni Sheridan pasijuokė iš tos šalies-nykštuko sakydama, kad jauna valdžia, kaip mažas kūdikis—mėgia kareiviais žaisti.

Kaunas, kaip miestas, esąs neapsakomai purvinas ir apšiapęs. Gatvės netaisomos nei nevalomos. Geriausiam miesto viešbuty, valdžios užlaikomam, esą, patarnavimas kuoprasčiausias. Iš septynių maudymuisi kambarių, tris užvaldęs Amerikos konsulatas; visiems kitiems viešbučio gyventojam likę tikrai keturios maudynės. Už išsimaudymą reikia mokėti dolerį. Visur esąs baisus nešvarumas.

Amerikoniškus dolerius valdžia labai mokanti gaudyti: ant tų dolerių, daugiausiai, ir litų valiuta esanti paremta. Jeigu jau doleris papuolá valdžios bankan, tai jį iš ten nei su kanabėku neiškraptysi. Depozitoriam išmoka savo leistem popierom, litais, o ne doleriais. Taip va vienas žmogus parsivežęs iš Amerikos 15,000 dolerių ir pasidėjęs valdžios bankan. Už tulo laiko jisai panorėjęs tuos pinigus atsiimti, tai gavęs lietuviškais pinigais, kurių vertė tuo

laiku siekė tikrai 700 dolerių. Taigi, banke jie pusėtinai "sudžiūvo".

Apskritai, poni Sheridan atsiliepia apie Lietuvos valdžią ir apie tenaitinę padėtį labai prastai. Ji sako, kad nei vilties nėra ką nors geresnio ten susilaukti. Žinoma, kol škaplierninkai su jų klapčiukais ten viešpataus, jokios vilties negali būti. Bet Lietuvos darbininkai negi tenkinsis amžinai basi vaikščioti ir urvuos gyventi—pabus ir jie.

* * *

Senis Gompersas ne juokais susirūpino savo arkliuku, ant kurio jisai sėdi jau trys desėtkai metų. Mat, Amerikos Darbo Federacijai nors ir vadovauja konservatyviai gaivalai, betgi apačia vistik pradeda jaučiamai girgždėti. Tas neduoda ramybės Gompersam, Lewisam ir kitiems reakcininkam.

Gompersas negali ramiai miegoti dėl to fakto, kad Rusijoje gyvuoja Tarybų Valdžia. Jam visuomet sapnuojasi, kad toji valdžia jau griuvus ir kad ten viešpatauja palaiminta Kerenskio valdžia; bet atsibudęs jisai vėl mato tas negeistinas Tarybas, kurios ne tik kad negriūva, bet vis eina stipryn.

Nesenai išvažiavo Tarybų Rusijon Amerikos senatoriai King ir Ladd. Kaip tai, Amerikos senatoriai važiuoja į bolševikų šalį! tai baisu. Gompersas tuoj jiem pyškina sieksninį laišką, kuriame perspėja kalbamuosius senatorius nuo bolševikiškų gudrybių, lyg tasai Šekspyro Polonius savo sūnų Laertą Anglijon leisdamas. Ten pat tasai supelėjęs senis pristato įvairių klausimų, į kuriuos jisai reikalauja parvežti atitinkamus atsakus. Tie klausimai, tai ne naujienybė, tai nuolatos kartojama kapitalistinių laikraščių tirada ir kiekvienas sąmonės nenustojęs žmogus turi į juos gatavą atsaką.

Įdomu vienok tas, kad Gompersas sa-

vo laiške bando kalbėti Amerikos organizuotų darbininkų vardu. Vienok jisai nenori skaitytis su tuo faktu, kad jisai atstovauja tiktai Amerikos Darbo Federacijos biurokratijai, o ne darbininkus. Toj pačioj Darbo Federacijoj nepasitenkinimas Gomperso politika didžiausias. Ištisi Lokalai spenduojami ar stovi ant spendavimo listo už prijautimą radikaliam judėjimui. Atsiminkime tiktai kas buvo su Kansaso angliakasių Lokalu; ką Lewiso mašina padarė su trijų Lokalų konferencija Scrantone; ką jie padarė su Nova Scotia angliakasiais. Tai desperatų darbas, o ne darbo vadų.

Geriausia išraiška Amerikos darbininkų klasinės sąmonės, tai buvo Chicagos Suvažiavimas, kuriame tapo įkurta Federuota Farmerių-Darbo Partija. Ten suvažiavo atstovai nuo šešių šimtų tūkstančių pramonės darbininkų ir bėdinesnių fermerių. Jie kaip vienu balsu sveikino Rusijos Tar. Valdžią ir siuntė jai savo linkėjimus. Ten pareikšta tikrasai Amerikos darbininkų sentimentas. Gompersas dejuoja, kad Chicagos Suvažiavimą „užvaldė komunistai“. Tegul tasai kerplėša sau stena, o Amerikos sąmoningi darbininkai tęs savo darbą.

Delei pastarųjų įvykių net Gompersui prisiėjo daryti nusileidimų radikaliam. Jisai irgi jau sako, būk „nieko neturįs“ prieš tai, kad Rusijoje gyvuoja Tarybų valdžia, tik, girdi, kam Rusijos komunistai kėsina si jį nuversti nuo Federacijos sosto. Ar girdite: kurmis leidžia liutui gyvuoti! Juokitės, kuolai ir sienos!

Nesulaikyti Gompersam ir Lewisam Amerikos darbininkus nuo žengimo klasiniai sąmoningos kovos kelio.

* * *

Jungtinių Amerikos Valstybių Blaivybės Komisionierius, p. R. Haynes, plačiai rašo apie savo prityrimus iš „blaivybės vykinimo“ srities. Jisai stengiasi įrodyti Aštuonioliktojo Amendmento (blaivybės įstatymo) naudingumą ir sunkią kovą blaivybės vykinimo agentų. Savo straipsniuose jisai priveda daugybę pavyzdžių iš jų prak-

tikos ir nurodo, kaip plačioji Amerikos publika kenkia pilnam blaivybės įvykinimui.

Well, tas parodo, kad „blaivybė“ atėjo ne todėl, kad jos norėjo Amerikos žmonės, bet ji jiems tapo iš viršaus užkarta. Pažiūrėkime tiktai į tą milžinišką laivyną, laikantį apsupus Amerikos pakraščius. Tie laivai pilni degtinės ir kitų svaiginančių gėrimų; jie po pat nosę Amerikos ginkluotų laivų iškėlę laiko didžiausias iškabas: „Come and Take It.“ Valdžios agentai nieko negali padaryti, nes „bootlegerių“ laivynas stovi už trijų mylių nuo Amerikos krantų. Be to, juk ir blaivybės agentų kraujas, tai ne barščių rasalas...

Kada Anglijos Parlamente buvo pakeltas blaivybės klausimas, tai ten susirinkę atstovai tiktai nusijuokė. Jie pasakė: „Jeigu mes iš Amerikos nieko niekad nepasimokinom, tai blaivybės srityj tikrai galime pasimokinti.“ Ir iš tikro: Amerikos blaivybė, tai girta blaivybė. Kiekvienas turčius turi prisikroves pilną sklepą „rojaus skystimėlio“. Įvairūs valdininkėliai tankiai mato girtame stovyj, o labai tankiai ir bonkutę „ant klubo“ galima rasti. Doktorai gali prirašyti sau ir savo draugam ikvaliai receptuotos degtinės.

Tiktai bėdinesni žmonės turi daugiau nukęst, nes jie negali mokėti po 75 centus už degtinės stikliuką. Bet ir jie randa rodą: nuodija save kokiū nors namie darytu raugu ir naikina savo sveikatą.

Gėrimas pirmiau buvo paliktas tiktai girtuokliam, o dabar geria ir tie, kurie pirma visai negerdavo; mat, dabar gėrimas tapo ne noro darbu, o kokia tai naujienybe, pasismaginimu. Kurie neturi geresnės, tai vaišinasi bent „namie daryta, po kelis kartus varyta“, kaip vienas eilininkas tinkamai išsireiškė.

Daktaras S. D. Hubbard, New Yorko Sveikatos Departamento narys, sako, kad blaivybė atnešė Amerikai daugiau blėdies, negu gero. Savo pareiškimą jisai remia ligonbučių statistikom, kurios aiškiausiai kalba prieš blaivybę. Paimkime tiktai vieno New Yorko ligonbučių (Bellevue Hospi-

tal) statistiką, o pamatysime baisy dalyką: į tą ligonbutį 1918 metais (kada dar nebuvo "blaivybės") tapo priimta 728 alkoholikai. Gi įvykus "blaivybei", alkoholikų skaičius kilo su kiekvienais metais, iki skaitlinė už 1922 metus pasiekė 4,083! Mediniu alkoholiu užsinuodijimų skaičius pasibaisėtinas. Kitų ligonbučių raportai toki pat, kaip Bellevue ligonbučio. Sulyginus pereinusių metų skaitlines su 1920 metų skaitlinėmis, tai pasirodo, kad per du metus alkoholikų skaičius pasididino ant 70%.

Areštų už girtuoklystę New Yorke 1918 metais buvo 5,323, o 1922 m. ("blaivybės" metais) tokių areštų buvo 7,866. Reikia, pakilo skaitlinė 47%.

Kad prie blaivybės vykinimo žmonės neprisideda, rodo jau ir tas faktas, jog tik per vienus pereinusių metus tapo nuteista už priešinimąsi blaivybei 35,469 žmonės ir bausmių tapo uždėta \$4,804,271.95.

Amerikos valdžia blaivybę pradėjo vykinti ne iš to galo, tat ir susilaukė pilniausio **fiasko**.

* * *

Jungtinių Amerikos Valstybių Sekretorius, Hughes, savo laiške Gompersui ir vėl gieda savo nudėvėtą giesmę del nepripažinimo Rusijos Tarybų Valdžios. Jisai ten kalba apie demokratiją, apie žmonių valią, apie šalies gyventojų didžiūmos valdžią ir kitas senai visų užmirštas nesąmones. Reikia, mat, "išbandyti" Tarybų Valdžios pastovumą, pirma jos pripažinimo. Tarybos, juk, prirodė savo pastovumą keičiais gyvavimo metais. Tai ar dar reikia geresnio prirodymo? Kerenskio valdžią pripažino už kelių dienų, be jokio pastovumo egzameno. Bet nė pastovume dalykas ir be reikalo ponas Hughes dumia kitiem akis. Svarba valdžios **pobūdyj** ir tai visi gerai supranta. Mat, Kerenskio valdžia buvo buržujinė, kokios Amerika norėjo, o Tarybų Valdžia yra **darbininkiška**; tai ve kur kardinalė nepripažinimo priežastis, o ne pastovume.

Visai ne svarbu, ar Amerikos valdžia pripažįsta Tarybas gyvuojančiom, ar ne:

jos vistiek gyvuoja ir stiprėja. Iš pranešimų mes matome, kad sulyg raportų, surinktų iš 7,000 sričių, Rusijos derlius šiemet sieks daugiau, negu **tris bilionus** pudų grūdų. Tai bus apie 800,000,000 pudų daugiau, negu pereintais metais. Užsėta šiemet tapo 60,000,000 desiainių. 1916 metais, kada dar Rusijos ūkis nebuvo suiręs, buvo užsėta 82,000,000 "desiainių". Taigi, Rusija smarkiai artinasi į prieš-karinę padėtį ūkio srityj. Tai tokia abelna skaitlinė, bet vietomis tapo šiemet užsėta daugiau lauko, negu prieš karą. Buvo gi vietų, k. t. bado paliestose provincijose, kur žmonės neturėjo jėgų laukam sėti: nebuvo ganėtinai sėklų, įrankių, gyvulių ir žmogaus jėgų. Šiemet, be abejonės, tos priežastys bus nugaltėtos ir bus įsėta daug daugiau lauko.

Šių metų derliaus perviršis būsiąs apie 500,000,000 pudų, kurių užsieniuosna būsią galima išvežti apie 300,000,000 pudų. Vertė šių metų derliaus būsianti apie 4,500,000,000 aukso rublių. Prieš karą derliaus vertė siekdavo 6,500,000,000 aukso rublių. Reikia, sulyginus su pereintais metais — progresas gana didelis.

Aliejaus iš Rusijos užsieniuosna per pastarąjį pusmetį tapo išgabenta 8,500,000 pudų. Tai yra trečdalis prieškarinio eksporto. Daugiausiai aliejaus išvežta Anglijon ir Vokietijon. Trys didžiausi aliejaus distriktaį (Bakų, Grozny ir Uralų) per pastaruosius devynis mėnesius davė 228,000,000 pudų, arba pusę tiek, kiek prieš karą. O reikia atminti, kad kontr-revoliucionieriai ten viską buvo išgriovę.

Vokietijos Grūdų Biuras praneša, kad jisai padaręs su Tarybų Rusija sutartį, sulyg kurios Rusija Vokietijai iki lapkričio mėnesiui pristatys 400,000 pudų grūdų, už kuriuos ji gaus iš Vokietijos pramonės dirbinių.

Kad Rusijos derlius šiemet bus neblogas, tai patvirtina ir grįžtanti amerikiečiai, kurie ten dirbo prie baduolių šelpimo.

Tai ve ką reikia atminti kalbant apie Rusiją ir jos pripažinimą, o ne tai, ką sako Gompersas ar Hughesas.

Našlaitės Velykos

JURATA JURAITĖ.

Gražus pavasario rytas. Saulutė pakilo aukščiau šilo, skleisdama savo skaisčius spindulius ant bundančių iš po ilgo žiemos miego miškų ir laukų, nušviesdama bažnyčios bokštą ir aplink jos apaugusius milžinų topolius. Šiltas vėjalis, nešiodamas saldų pavasario kvapą, švelniai glostė vos dygstančią žolelę ir sprogstančius medžių pumpurėlius. Mažas vieversėlis pakilęs aukštai į padangę linksmai čiulbėjo savo dainelę — triumfo dainelę pavasario šventės.

Miestelis buvo pilnas judėjimo jau privažiavusių žmonių į bažnyčią: varpams suskambėjus visi suėjo į bažnyčią, ir miestelyje liko tylu, tik girdėjosi vargonų grojimas. Bažnyčia buvo pilnutėlė klupančių, stovinčių; daugumas buvo puikiai pasipuošę šventadienišiais rūbais. Ant jų veidų žydėjo linksmumas, džiaugsmas, viltis; jie nekantariai laukė pabaigos visų bažnyčios ceremonijų ir, kad greičiau sugrižus namo atsigavėti ir linksmai praleisti velykų šventę. Netoli durų prisiglaudusi prie šalto mūro, niekeno nematoma klajojo jaunutė, vos 11-12 metų mergytė. Užsisiautusi didele pusiau suplyšusią skarą, su kurios pagelba lengviau jai buvo pasislėpti nuo žmonių akių. Tik retkarčiais skarai prasidengus matėsi jos gelsvos gražios kasos, kurios, matyt, jau keletą dienų nepintos. Rūpestingai ji viską slėpė, kad nepamatytų jos pažįstamos draugės ir neimtų juoktis, kad velykų šventėms nepasipuošė. Ant jos išbalusio veido nebuvo to džiaugsmo, kaip anų, gražiai pasipuošusių, žmonių. Negirdėjo ji triumfo bažnyčios vargonų, nejautė tos šventės, nesidžiaugė ja. Ji buvo našlaitė, tarnaujanti dvare pas ponus, kurie gyveno vienas verstas nuo miestelio; ji buvo visų pastumdėlė, visi ant jos buvo vyresni, visi stumdė kaip kas išmanė; netik ponai, bet urėdas ir kiti dvaro "činai". Kas

ką padarė — visa bėda ant jos. Kam ką reikė padaryti — pastumė ją: žino kad niekas už ją neužtars, jei kada ir į kuprą uždroši. Tas menkutis sudžiuves kunelis vargšės našlaitės viską turi tyliai pakęsti, nes pasiskųsti nėra kam. Tai vis dėl duonos kashnio.

Prieš šventės darbų dvare dar daugiau padidėjo, didžiausia našta, žinoma, puolė ant vargšės pastumdėlės. Velykoms laukiama svečių, tai juk reikalinga viską tinkamai prirengti. Per dienas ji stovėjo prie geldos skalbinius trindama, vandenį nešiodama, grindis šveisdama, o dar naktimis prisieidavo vaikus supti. Ji čia klupodama nejautė nieko, jos menkutės rankos buvo visos žaizdose nuo trinimo baltinių. Visam kune ji jautė neapsakytą skausmą ir nuovargį. Nubalęs jos veidas ir lig miglotos akys kovojo su nuovargiu ir miegu. Pakėlus akis į tą bejausmingą altoriuje dievo paveikslą, tą galingąjį tamsos dievaitį, maldaudama: "O dieve! Kodel taip neteisingai sutvėriai pasaulį? Jog tu toks galingas, kodel neduodi tu vargdieniams nors vieną dieną švesti?"

Niekas negirdėjo, nejautė jos maldavimo ir be vilties nuriedėjusių ašarų, jos žuvo toje gelmėje kaip šimtai jų žūsta kasdieną. Sujudo sukrito minia, grūsdamosi pro duris iš bažnyčios, kiekvienas stengėsi greičiau išsprukti. Prie durų labai spaudėsi ir pyko vieni ant kitų už nerangumą. Ant šventoriaus jaunimas kruvomis sustojęs, kalbino vieni kitus kviesdami į vakaruškas, kiti bičiuliai kvietė gardaus alučio gerti, jie visi smarkiai skubėjo namo, kur laukė šeimynas vaikai, vaikus tėvai. Stalai prikrauti gardžių valgymų, kruvos išmargintų kiaušinių. Visi laimingi džiaugėsi sulaukę velykų. Tik vargšė našlaitė niekur neskubėjo, jai nebuvo kur skubėti, jos nie-

kas nelaukė. Ji žinojo, kad ją laukia — rūstus ponų žodžiai ir darbas, vėl bėgiojimas, vėl stumdymas. Jai nerupėjo skubėti namon. Išėjus iš bažnyčios, prie jos pribėgo linksmos jos metų mergaitės, rodydamos jai savo naujas sukneles, čeverikur, gražiai išmargintus kiaušinius ir juokdamos užklausė, kodėl ji neturi naujos suknelės, kodėl ji nešidžiaugia velykų šventėmis? Ji nieko nesakė, tylėjo, tik ant galo tarė: “Ne man vargdieniui dievas davė velykas — jos tik turtingiems”...

Mergaitės suklegėjo juokais ir skubiai nubėgo. Miestelis umai ištuštėjo, keliais pasipylė pėsčių ir važiuotų žmonių, vieni kitus pralengdami skubėjo. Našlaitė iš šventoriaus išėjus palengva nuėjo kapinių linkui. Saulutė augštai pakilus maloniai žaidė savo auksiniais spinduliais ir lyg norėdama prikelti iš amžino miego čia seniai ilsinčius

lavonus, puikiai nušviesdama kalnelį, su savo ramia viešpataujančia tyła. Toj iškilmingoj dienoj niekas neskubėjo į tą liudėsių karaliją, nieks nėjo ten jieskoti paguodos, kur nuolatos ašaros veržiasi, tik vargšė našlaitė aplankė tą liudėsių kalnelį, čia jos taip pat niekas nelaukė, vien tik šaltas bejausmingas motinos kapas. Atsiklaupus ant kieto akmenėlio, prisiglaudusi prie medinio kryžiaus ji skundėsi ašaromis šaltam motinos kapui. Prisiglaudus karštai prie kryžiaus, lig pajuto šiltą brangios močiutės rankutę glaudžiant prie savo krutinės, glostydama jos kasas, bet staiga pradingsta močiutė ir mato, kad tai šaltas kryžius. Kapuose tylu, eglaitės užia liudėsių dainelę, vieversėlis aukštai iškilęs linksmai traukia savo dainelę, ir tas viskas pritarė našlaitės raudai, tie balsai susiliejo į vieną verksmingą aidą.

Skerstaičių Antanukas

SODALIUS.

Viename mieste augo fabriko darbininko Skerstaičio sūnus Antanukas. Kolei tėvukas buvo gyvas ir dirbo kasdieną, Antanukas didelio vargo nejautė, nors nudrįkęs ir basas buvo, bet jautėsi laisvas. Tėvukai geresnį kąsnį atiduodavo jam, nors patys alko ir Antanukui prie tėvukų buvo gerai. Su išstatytais miesto languose brangiais viliojančiais daiktais, prieinamais tik turtuolių vaikams apsirato ir suprates, kad viskas tas ne jam, bet tų vaikams, kuriems jų tėvukas savo darbu turtus krauna, jų netroško ir neklausinėjo tėvuko dėl ko pas jį nėra to, kas randasi pas turtinguosius.

Bet kartą Antanuko tėvukas fabrike liko sunkiai sužeistas ir pasirgęs dvi savaiti mirė. Matutė su dar mažu Antanuku likosi varge ir buvo priversta Antanuką išleisti į kaimą prie turtingo savo giminaičio ir ukininko, kuris pasinaudojęs Skerstaitienės vargu, išviliojo Antanuką, priža-

dėdamas jį globoti. Skerstaitienės giminietis Draknys, pasiturintis ukininkas, gyveno toli nuo miesto. Skerstaičius buvo beveik užmiršęs ir jokios pagelbos jiems neteikė, bet mirus tėvui, sužinojęs atvyko tik tam, kad išviliojus Antanuką, kaip neapmokamą piemenį.

Buvo laikas pavasario. Parsivežęs namon Antanuką už kelių dienų pristatė prie ganymo bandos. Ganyt reikėjo girioj. Antanukui esant dar mažam ir neapsipratusiam su giriomis, buvo sunku ir baugu. Dėdė Draknys arba Dėdienė tankiai bardavo, tai negerai priganė, tai suvaręs galvijus krūvoje laikęs, tai nevaręs giliau į mišką, kur žolės esama daugiau ir barimas liko Antanukui lyg kasdieniniai poteriai. Keldavosi anksti rytą vos patekėdavo saulutė ir vėlai guldavo. Rytą kuomet pats gardusis miegas, kuomet pirmi saulutės spinduliai glosto jo veidą, reikdavo kelties, nors buvo sunku. Eidamas ginti bandos, Antanukas

pažvelgdavo į dar miegančius saldžiai dėdės vaikus ir pavydėdavo jiems; krutinėje likdavo sunku, bet kentė laukdamas kolei užaugo.

Vieną vakarą Antanukas iš girios neparginė vieno veršiuko. Jis nuo bandos atsiskyres likosi girioje nepastebėtas. Dėdienė, neradusi veršiuko, užpuolė Antanuką barti ir sumušė atgal varydama į girią jieškoti veršiuko. Liko tamsu ir baugu vienam. Ilgai jieškojęs veršiuko ir nebradęs iš nuovargio atsisėdęs ant žolės užmigo. Prabudus jau buvo šviesu ir saulutė patekėjus džiovino rasą nuo drebančio iš šalčio Antanuko. Nors vasaros naktis buvo šilta, bet prieš rytą likosi šaltoka.

Eiti į namus pas dėdę Antanukas bijojo, nes jau buvo rytas ir laikas į ganyklą ginti bandą, o čia dar nerado jis veršiuko. Bars jį ir muš. Piktos dėdienės Antanukas bijojo ir išėjęs iš girios netoli kelio, kuriuo jį dėdė atvežė iš miesto, sumanė grįžti atgal pas matutę ir nors badą kenčiant būti mieste prie jos, nors nestumdys taip.

Toli jau buvo Antanukas nuėjęs ir netoli puskelio sutiko jį važiuojantis nuo miesto turtingas ukininkas, ir gi pirklys bėdinųjų piemenukų. Ukininkas sustabdęs Antanuką pradėjo klausinėti kur ir kaip eina. Antanukas viską nuoširdžiai pasipasakojo, kaip mirė jo tėvukas, kaip matutė likosi varge ir kaip dėdė jį pasiėmė prie savęs, bet paskiau mušęs ir naktyj išvaręs jieškoti girioje veršiuko ir kaip jis neradęs pabėgo. Ukininkas, viską sužinojęs, sumanė juo pasinaudoti ir iškart nuduodamas geru ir maloniu pradėjo kviesti prie savęs bandos ganyti, prižadėdamas gerai jį vyktyti. Antanukas, prisiminęs, kad pas matutę irgi nieko nėra, vis viena reikės eiti tarnauti, sutiko stoti pas "maloniai kalbantį dėdę". Ukininkas parsivežė Antanuką į kaimą ir iš pirmos dienos pristatė bandos ganyti.

Iš malonaus dėdės jis virto piktu ir nors ne girioje ganyti reikėjo, bet aplinkui buvo laukai, Antanukui vis viena buvo labai sunku. Nuvarydavo ir dar gaudavo barti, kar-

tais ir sumušdavo.

Antanukas prie jo pratarnavo iki rudens. Užsnigus ir nebegalint ganyti bandos, ukininkas jį pavarė nuo savęs, atlyginęs už ganyimą, apdriskusį ir pusbasį, liepdamas bėgti namon pas matutę į miestą arba pas dėdę, nuo kurio pabėgo. Antanukas ėjo verkdamas.... Kelyje susitiko mokytoją, mylintį našlaičius ir šis patyręs Antanuko padėtį paėmė pas savę ir pranešęs apie jį jo matutei pradėjo jį mokinti. Užaugęs Antanukas ir įgyjęs kiek mokslo, pasiėmė prie savęs matutę ir ėmė dirbti. Perketęs daug vargų, Antanukas mylėjo vargšus žmones ir našlaičius. Darbavosi darbininkų gerui, nurodydamas jiems kas yra jų priešai ir kur reikia jieškoti darbininkam laimės. O darbininkų priešai, visokie spekuliantai, buržujai, buožės-ūkininkai ir kunigai, gyvenantieji darbininkų prakaitu.

Kaunas, 1923 m.

ČIA JAU NE BUTELIUKAS.

Tulas senbernis sumanė eiti išpažinties. Eidamas bažnyčion, įsikišo kišeniun buteliuką degtinė, nes po išpažinties manė pasistiprinti. Bet kaip čia dabar spaviedotis, kuomet butelukas kišeniuje. Juk griekas, reikės ir apie tai pasakyti; apart to, dievo name laikyti degtinę taipgi neišpuola.

Priėjęs prie bažnyčios durų, ištraukė iš kišeniaus buteluką su degtine ir užkišo už durų.

Kada prisiartino prie kunigo. tas tuojaus užklausė:

— Na, ką sugriešijai?

Senbernis, išpasakojęs visus savo griekus, pabaigoje pridurė:

— Dvasiškas tėveli, ėjau išpažinties ir kišeniuje turėjau degtinės buteluką.

— Ar čia ją turi?— greitai užklausė kunigas.

— Ne, bijojau neštis, už durų, lauke palikau.

Kunigas tuojaus pašaukė zakristijoną ir liepė jau atnešti buteluką su degtine. Kada zakristijonas atnešė buteluką, tai kunigas jį konfiskavo, o senberniui uždavė didelę pakūtą.

Praslinkus metams laiko, tas pats senbernis vėl atėjo velykinės. Atlikęs visas ceremonijas, vėl pridurė:

— Dvasiškas tėveli, aš paviliojau svetimą moterį, tai yra, gaspadinę tų namų, kur gyvenau.

— O kur ji dabar yra? — žingeidžiau užklausė kunigas.

— Na, kaip sau nori dvasiškas tėveli, bet paviliota svetima pati ne pernykštis pusbutelukas ir tu jau negalėsi pasinaudoti, — atsakė senbernis.

(Iš "Bezbožnik".)

NAUJOS KNYGOS

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija ir vėl pasižymėjo naujų knygų leidimo dirvoj. Ji šiemet suteikė savo nariam dovanai du stambiu veikalu, kurie ilgai tarnaus jų savininkam klasinės apšvietos dirvoj. Tikrai, tai vienintėlė organizacija, kuri ir tegali išleisti tokios svarbos raštus. Nei vienas privatinis leidėjas negalėtų tų veikalų išleisti, o jei ir išleistų, tai tie veikalai būtų mažai kam prieinami savo kaina.

Taip va, vienoj didelėj knygoj išleista du Karoliaus Markso veikalai: "Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji" ir "Naminis Karas Prancūzijoje". Ši knyga, tai nepavadojamas tekstas kiekvienam marksininkui, kuris nori būti tokiu ne vien tikrai iš vardo, o ištikrųjų ką nors žinoti apie marksizmą.

Išleidimas tų dviejų veikalų vienoj knygoj sutalpė ALDLD kelis šimtus dolerių.

Vertėju kalbamųjų veikalų yra drg. V. Tauras. Vertimas tikrai geras.

Kaina, audimu aptaisytos knygos, \$2.-

00. Draugijos nariai gauna knygą dovanai. Agentam skiriama 50% rabato.

Antra kalbamosios Draugijos išleista knyga, tai H. Goerterio "Istorinis Materializmas". Ši knyga versta Europoj ir vertėjo parašo nėra. Storoka knyga ir drūčiai audimu aptaisyta. Kaina \$1.50. Draugijos nariai irgi ją gauna dovanai, o agentam parduodam už pusę kainos.

Šis veikalas šiek-tiek sunkokas pradieniui skaitytojui, bet už tai neapsakomai brandus. Kuris atydžiai kalbamąjį veikalą perskaitys, tasai įgys gana gerą supratimą apie taip svarbų marksizmo dėsni, būtent, Istorinį Materializmą. Tai nepavadojamas veikalas.

Kaip girdėjome, ALDL. Draugija žada dar du veikalus šiemet išleisti ir taip pat nariam dovanai atiduoti. Todėl, kiekvieno susipratusio darbininko ir darbininkės švenčiausia priedermė prigulėti tokiai Draugijai, kuri rūpinasi marksistine apšvieta. Metinių duoklių nariai moka tiktai po \$1.50 ir gauna visas tų metų išleistas knygas dovanai.

Mistlinčius.

KRIKŠČIONIŲ TIKYBOS MOKSLAS.

Kad krikščionių tikybos skelbiamas užgrabinis gyvenimas nebūtų surištas su gyvenimu ant žemės, tai, regis, neprisieitų tuo klausimu nei kalbėti. Bet kuomet už dangiškų linksmybių pomirtinį gyvenimą krikščionių mokslas liepia prieš visoki išnaudojimą vergiškai nusizeminti, vargus kantriai nešti, savo naudotojus gerbti ir mylėti, tikint, jog visokia vyriausybė (valdžia) nuo dievo leista, tuomet prisieina kalbėti, keno naudai tas mokslas skelbiamas ir ką jis ištikrųjų reiškia.

Krikščionių mokslo skelbėjai nuolatos primena savo sekėjams artimo meilę ir maldavimą, sakydami, jog artimo meile ir maldavimais galima užsipelnyti ne tik dangiškas linksmybes po mirties, bet ir čionai ant

žemės geresnį gyvenimą, nesa artimo meilė, nuolankumas ir maldavimas suminkština naudotojų širdį, ir naudotojas, išpažindamas tą pačią tikybą, nespaudžia savo vergų. Bet kuomet tikrenybėje mes kasdien matome tokio skelbimo atbulas pasekmes, tuomet pakratinėję skelbiamąjį mokslą ir bent kiek pagalvoję apie jį, susirasime išvadą, jog tas mokslas eina naudon ne tiems, kurie svajoja apie pomirtinį gyvenimą danguje, bet tiems, kurie stengiasi turėti visas linksmybes ant žemės.

Kristus apaštalu evangelijose sako:

“Jei kas su tavim nori bylinėtis ir atimti tavo sermėgą, tam palik ir ploščių.

“Melskitės už tuos, kurie jus užkabinėja ir persekioja.

“Būk nuolaidus.

“Linksmi būkite varguose. Nepaliaudami melskitės.

“Darykite vislab be murmėjimo ir abejonės.

“Jūs, vergai, klausykite savo kūniškų ponų su baime ir drebėjimu, viernybėje savo širdies.

“Vergai, po jungu esantieji, savo ponus visos garbės vertais telaiko.

“Kožnas teesie paduotas vyriausybei, valdžią ant jo turinčiai, nes nėra jokios vyriausybės, kaip tiktai nuo dievo, bet kur vyriausybė yra, ta yra dievo įstatyta.

“Dievo bijokitės. Karalių gerbkite. Jūs, vergai, paduoti būkite pėnams visoje baimėje, ne tiktai geriems ir lengviems, bet ir nelabiems.”

Kuomet šitie ir daugybė kitų panašių sakinių mokina nuolankaus vergiškumo savo naudotojams, tai kiekvienam darbininkui turėtų būti aišku, jog krikščionių tikybos mokslas yra naudingas tiktai pavergėjams, o ne pavergtiems. Ir nors tas pats mokslas atsikreipia ir į ponus, liepdamas jiems būti geresniais ir minkštesniais savo vergams, tačiau aišku, kad tas daroma ne vergų gerovei, bet vengiant vergų sukilimo. Juk ir dabartiniai krikščionių mokslo skelbėjų kasdieniniai darbai aiškiausiai mums rodo, kam jie tarnauja—pavergėjams ar

pavergtiems. Krikščionybės skelbėjų kontroliuojama spauda ir mokyklos, bažnytinės sakyklos ir kiti jų globojami susirinkimai ištikimiausiai tarnauja valdančiajai klasei ir gina jos reikalus. Darbininkų papsipriešinimus darbdaviams, jų streikus už didesnį paprastuos duonos kąsnį, krikščionybės skelbėjai visuomet smerkia. Už simpatizavimą klasiniai susipratusių darbininkų organizacijoms grąsina baisiausiomis pomirtinėmis kančiomis pragare.

Matant tokį krikščionių tikybos skelbėjų elgėsi, klasiniai susipratę darbininkai ir jų simpatizatoriai privalo vesti aštresnę kovą prieš tikybos mokslą ir tamsinimą darbininkų proto abelnai.

Ilgu laiku įgyvendintą tikybą, žinoma, nėra lengva išnaikinti, tačiau naudojant atatinamą literatūrą ir žvelgiant į kasdieninius tikybos skelbėjų darbus, galima ir pačiam susirasti išvadą ir ją paskelbti kitiems, įrodant, jog tikyba yra vienas iš daugelio valdančiosios klasės įrankių pavergimui ir naudojimui darbininkų. Viena tuo klausimu iš naujų knygučių lietuvių literatūroje yra “Naudotojų Tikyba”, išleista kooperacijos bendrovės “Šviesos”, Kaune. Ją galima gauti pas ALDL centro knygių. Kaina 10c. Knygutėje trumpomis šventraščio ištraukomis ir autoriaus A. Pašešupio komentarais aiškiai įrodoma, kuomi krikščionių tikybos mokslas yra ir kam jis tarnauja. Knygutė verta pasiskaityti ne tik pavieniam asmeniui, bet iš jos lengva pasidaryti paskaitą ir skaityti ją didesniame susirinkime.

St. Jas—nis.

KORESPONDENCIJOS

WORCESTER, MASS.

Atėjus vasaros karščiui, apsnudo visas ju-dėjimas. Atsiminus pereitą vasarą, kuomet ant Apšvietos Bendrijos Parko, buvo pardavinėjama "Darbininkų Tiesa", man teko kalbėti su minėto laikraščio agentu ir jisai sakė, kad jam buvo lengva išparduoti 50 egz., taigi kodėl L.M. P.S. 2 kp. narės taip apsilėjo ir nepardavinėja "Darbininkų Balso". Jog ten yra gera proga platinti tą malonų moterų laikraštį. Daugelis net klausinėja ir aš patsai norėčiau pasipirkti, nes visuomet perku, bet antras mėnuo jau negaunu pirkti, nes nematyti visai platinant, tai gėda, moterys taip elgtis, ar jau jums pradėjo nerūpėti darbininkų reikalai? Ar jūs nespaudžia kapitalistinis išnaudojimas? Subraskite, darbininkės, rankų nėra reikalo nuleisti žiemą nei vasarą.

Bijūno Žiedas.

WEST LYNN, MASS.

Liepos 4 d. ALDLD. 119 ir LMPS. 69 kuopos bendrom spėkom surengė pikniką. Šis piknikas buvo vienas iš puikiausių, kokį yra kada matę Lynno lietuviai. Nors oras buvo blogas ir tarpais net lijo, bet žmonių privažiavo gana daug. Iš Norwood, Mass. lietuvių darbininkų choras dalyvavo ir So. Bostono Laisvės choras; abu chorai sudainavo po keletą dainelių, po vadovyste d. Sugerio. Pabaigoj abu chorai kartu sudainavo Internacionalą, kuris labai gerai pavyko. Po dainų buvo visoki žaislai ir šokiai iki vėlai nakties. Buvo ir tokių šiame piknike, kurie nematę ir negirdėję jokio programo, nes jie buriais buvo sulindę į krūmus ir traukė "munšainą" iš butelių, o kada butelius patušino, tai pradėjo bliauti piktais balsais. Net kiti pradėjo juos vadinti necivilizuotais žmonėmis.

Lynne lietuvių randasi nemažai, bet veikimas lig šiol buvo nedidelis, nors čia LMPS. 69 kp. gyvuoja jau nuo 1918 m., bet daug vienos moterys nuveikti negalėjo, nors dirbo kiek išgalėdamos, bet dabar, kada susiorganizavo ALDLD. kuopa, yra viltis, kad veikimas Lynne tuoj padidės, nes ALDLD. 119 kp. randasi gana darbščių ir sugabių draugų, jie dirbdami sykiu su LMPS. kuopa galės susilyginti veikime ir su didžiausiom lietuvių kolonijom. Lynne dirva veikimui yra gana plati. Kad draugai lynniečiai moka ir su gebi veikti, tai parodo jų surengtas piknikas.

Ex-Lynnietė.

IŠ TOLYMO OREGON SEASIDE.

Gal kas įdomaus apie mūsų pajurinį gyvenimą. Šiais metais pavasaris pas mus buvo labai derlingas, oras nepervėsus, žmonių privažiavo daugiau, negu seniaus kada atvažiuodavo: mat, šis miestelis savo gražumu panašus į turčiaus vasarnamį. Atsilankius daugiau svečių, kartu ir pragyvenimās šuoliais pašoko pirmyn, vargšams pasiliko vien tik bulvės prieinamos, kurias galima nupirkt mokant dolerį už šimtą svarų.

Apie pabaigą gegužės mėnesio uogos, kaip tai žemuogės, mėlynės ir kitos jau būna prinokusios, bet jas darbininkai nevalgo, o vien tik surrenka, nes patiems valgyti yra perbrangus maistas, taipgi čionai auga įvairūs vaisiai, iš kurių didesni žemės savininkai ir perkupčiai daro gerą pelną. Žemė labai derlinga, bet sunki apdirbti, nes dideli medžiai ir tankūs miškai tai trukdo. Yra medžių po penkioliką ir daugiau pėdų storumo. Miškai labai naikinami taip, kad kas vasarą jų išdėga po kelis tūkstančius akrų ir labai daug iškerta, atrodo, kad už kiek laiko čionai, vietoj dabartinių milžiniškų miškų, pasiliks vien tik tušti kelmynai. Lentas, ką apie 15 metų atgal pardavė po \$10 už tūkstantį pėdų, dabar parduoda po \$65. Mat, šimtmečiai aržuolai nežinojo, kad jie augo del spekuliantų naudos.

Joe Apinaitis.

LOWELL, MASS.

Liepos 12 d. LMPS. 61 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą d. J. M. Karsono stuboj. Nors narių atsilankė nedaug, vienok atlikta keletas naudingų dalykelių, k. t., likosi išrinkta korespondentė d. E. Kurgonienė, kuri aprašinėš kuopos veikimą ir šaip jau abelną darbininkišką judėjimą. Nutarta surengti nors vienas išvažiavimas ir laike išvažiavimo imti paveikslus. Taipgi prisirašė viena nauja narė drg. R. Karsonienė. Čia turiu priminti, kad šitas susirinkimas buvo labai pavyzdingas: visos draugės viena link kitos atsinešė labai draugiškai; tarpe jų nepasirodė jokių ypatingumų. Taip ir reikia, draugės. Jeigu tik dirbsime visos bendrai naudingą darbą delei labo darbininkų klesos, tai nebus laiko nei vietos tarpe mus kokiom tai negeistinom kalbom.

Draugės, nepaisykim davatkų bei tų, neva progresyvių, kurios padeda davatkoms plepėti nebūtus daiktus, mes žinome, kad mūsų priešai išpusdami muilo burbulus, nori pakenkti mūsų ei-

lėms, bet jie to niekad neatsieks. Mes gyvuosime, mes sieksime savo pasibrėžusį tikslą, pakol mūsų kova bus laimėta.

Rožytė.

DETROIT, MICH.

LMPS. 17 kp. turėjo išrinkusi korespondentę del praeito pusmečio, bet korespondencijų kaip ir nesimatė. Taigi prisieina paminėti iš praeities veikimo, nors nieko svarbaus, išskyrus businessus parengimus, neįvyko. Rodos balandžio 15 d. kuopa turėjo parengusi vakarą, kuris davė pelno virš šimto dolerių, tokiu būdu kuopa išsimokėjo skolas. Antras parengimas, tai buvo piknikas, bet tas davė nuostolių kelis dolerius.

Birželio 24 d. kuopa turėjo išvažiavimą ant Sugar Salos bendrai su ALDL. 52 kp.; išvažiavimas davė pelno virš po 20 dol. Laikytam susirinkime 13 d. liepos, knygų peržiūrėjimo komisija išdavė raportą iš pereito pusmečio: narių pilnai užsimokėjusių yra, rodos, 48 ir keliolika skolingų po tris ir keturis mėnesius. Draugės, būtina turite užsimokėti, jeigu norite būti pilnos narės. Jau seniai yra pranešta iš Centro, kad už tris mėnesius skolingom, sustabdo "D. B.". Argi sunku, draugės, ateiti vieną kartą į mėnesį susirinkimą? Kam gi dar ir priklausyti organizacijai, jeigu nesvarbu kas ten yra veikiama. Seniaus mūsų eilėse buvo nesusipratimų ir tas daug nares atšaldė nuo lankymosi į susirinkimus, bet tas viskas turi būti užmiršta ir ateityje turim veikti draugiškai, ne fanatiškai, tik tada mes pasirodysim, kad esam progresyvės darbininkės. Daugiau draugiškumo!

Praėjusį pusmetį kuopa pasiuntė aukų "D. B." \$24.28. 13 d. liepos susirinkime buvo nominacijos blankos į Cenrą valdybą, bet iš priežasties mažo skaičiaus narių, liko atidėta ant sekančio susirinkimo. Nesmagu paminėti, kad daugelis draugių visai nuleido rankas ir nenori nieko veikti kuopoje, prisieina rinkti valdybą arba šiaip komisijas, tai ranka numoja ir viskas; nebus gero organizacijoj, jeigu mes taip darysim ir nepaisysim ar bus darbas atliktas ar ne, bile tik kuri iš prievartos apsiima. Mum reikia dirbti visom, tik tada bus geros pasekmės.

17 Kp. Korespondentė K. T.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Liepos 4 d. LMPS. 60 kp. buvo surengus pikniką sušelpimui Pittsburgho politinių kalinių. Diena buvo graži, tai ir publikos atsilankė nemažai ir visi linksmai dieną praleido be jokių ne-

smagumų: mat, ant darbininkišku parengimų, niekadoms nebuna parduodami nei jokie svaiginanti gėrimai, kaip kad paprastai būna pas vyčius arba tautininkus. Piknikas pavyko, galima sakyti, visais atžvilgiais; pelno liko \$114.58, kurio pusė eis į Pittsburgho politinių kalinių gelbėjimo fondą.

Dabartiniu laiku LMPS. 60 kp. narėms ne skaitlinga; pilnai užsimokėjusių narių turi 14, bet su aukomis ir parengimais balių ir vakarienių, tai neatsilieka nuo kitų darbininkišku organizacijų. Pas mus N. S. veikimui dirva gana plati, nes labai lietuviais apgyventa ir LMPS. 60 kp. galėtų turėti kelis kartus po 14 narių, nes yra daug draugių, kurios save vadina laisvomis darbininkėmis, bet priklausyti prie darbininkišku organizacijų, tai nenori. N. S. lietuvės darbininkės turėtų pabusti ir pamesti tą savo poniškumą, o stoti į kovojančių eiles už pagerinimą darbininkų klasės būvio. Mes neturime bijoti visokių užmetimų iš savo priešų pusės, nes jų šiandien yra daug; mes išanksto turime žinoti, kad darbininkų kelias yra erškečiuotas ir sunkus, bet eikime nieko nepaisydamos, skleiskime agitaciją ir propagandą, platinkime literaturą, parodykime savo darbais, kad mes progresistės, o ne vardu.

Paskutiniu laiku LMPS. veikimas Pittsburgho apielinė kaip ir apmiręs (išskyrus 60 kp.), čia gyvuoja LMPS. 7 Apskr., bet paskutiniu laiku nieko neveikia. Žinoma, čia aš nekaltinu Apskr. komiteto už neveikimą, tai pačių kuopų kaltė. Apskričio valdyba šaukė konferenciją net du kartu ir buvo laikraščiuose pagarsinta ir per laiškus kvietė kuopas, kad pasiųstų delegates, bet mūsų draugėm tur būt nusibodo darbuotis ar kas tokio, kad nesirūpina savo klasės reikalais. Kaip pirmą, taip ir antrą kartą tik vienos 60 kp. delegatės atsilankė į šaukiamą konferenciją, o kurgi dar keturių kuopų atstovės. Konferencija neįvyko.

Pagalvokite, draugės, prie ko jūs vedate 7 Apskritį? Paskutinėj konferencijoj, tai yra, 7 d. sausio š. m., kada buvo pakeltas klausimas kaslink prijungimo LMPS. prie ADP., tai visos delegatės buvo priešingos vienybei, išskyrus tik dvi, kurios stoji už vienybę su ADP. Jeigu jūs, draugės, tada taip stojote už palaikymą LMPS. atskirai ir tulas ADP. šalininkes net mekliorėm ir tam panašiai išvadinate, tai jau aš nesuprantu, kodėl dabar atsakėte ir Apskr. palaikyti? Jus, draugės, gerai žinote, kokią naudą neša bendras darbas ir darbininkų vienybė, tik bendrai susiorganizavus galėsime atsilaikyti prieš savo priešą.

Proletarė.

Remkime Mūsų Draugus Darbininkus.

Visur darbininkai kovoja už didesnę dalį savo triuso, kovoja ne tik už geresnį kašnį duonos, bet kovoja ir už progą apsišviesti ir bent biski pasilinksinti.

Šios šalies pamatinės industrijos, kaip plieno, taip ir kasyklos yra Pittsburghe ir apielinkėje. Plieno darbininkai kasdieną turi lysti į baisius peklīškus urvus po 12—14 valandų į dieną už labai menką užmokestį. Angliakasiai turi kasdieną gyventi ilgiausias valandas pavojuje po žeme už užmokestį, kuris vos-ne-vos palaiko dūšią kūne.

Fred H. Merrick ir kiti darbininkų reikalams pasišventę darbuotojai pagelbėjo plieno darbininkam ir angliakasiai vesti kovą prieš jų išnaudotojus-samdytojus. Ypač laike Fayette pavieto angliakasių streiko Fred H. Merrick žymiai pasidarbavo šelpime streikuojančių angliakasių. Pittsburghe ir apielinkės angliakasiai pradeda suprasti reikalingumą progresyvio sparno savo unijoje.

Kasyklų savininkai ir plieno magnatai neapkenčia tų darbininkų, kurie veda angliakasių ir plieno darbininkus į tikrą išsiliuosavimo kelią, tat jie nutarė pašalinti tokius darbininkus.

Balandžio 27 d. valdžios agentai užpuolė F. H. Merrick ir 22 kitus veiklius darbininkus, suarakino juos ir sukimšo į kalėjimą ir neišleido po kaucija bė 12 dienų. Už Merrick pareikalavo net \$50,000 kaucijos. Tarp jų buvo ir trys lietuviai, Urbonas, Budnikas ir Jakubauskas.

Tie darbininkai suareštuoti del to, kad jie bandė padėti plieno ir kitų industrijų darbininkams išgauti geresnį kašnį duonos. Ar mes, darbininkai, kurie turime galią savo rankose paliuosuoti juos, — tylėsime? Jeigu sueisime į vieną bendrą apsigynimo tarybą, tai mes tuos draugus išgelbėsime iš mūsų priešų, samdytojų naurų. Jeigu duosime juos nuteisti, tai bus pralaimėjimas darbininkam Penn. valstijoje ir neužilgo galima susilaukti, didelio persekiojimo visų darbininkų.

Gegužės 27 d. visokių pažvalgų darbininkai suėjo į bendrą konferenciją ir sutvėrė *Darbininkų Apsigynimo Tarybą Vakarinės Penn.* Ta taryba gins visus darbininkus, kurie bus suareštuoti už dalyvavimą streikuose ir už veikimą del darbininkų reikalų. Prie tos tarybos yra ir lietuvių skyrius. Lietuvių Skyrius laikys savo konferenciją rugpjūčio 26 d., 1923, L.M.D. name, po nr. 142 Orr St., Soho, Pittsburgh, Pa. Konferencija atsidarys nuo 11 val. ryte. Malonėkite visi pribūti į laiką. Visos darbininkiškos organizacijos yra kviečiamos prisiūsti savo delegatus.

Draugai darbininkai iš kitų apielinkių ir jūs prisidėkite prie apgynimo tų draugų, kurie pašventė visą savo gyvenimą darbininkų reikalams, siūskite aukų, praveskite nutarimus savo organizacijose bent del mažos sumos pinigų į šį Apsigynimo fondą. Mes neturime pražudyti mūsų draugus darbininkus. Reikės nemažai pinigų gelbėti tuos draugus ir apginti kitus darbininkus, kuriuos gali areštuoti laike streikų, kurie neužilgo gali įvykti.

Čekius rašykite šiuo vardu: K. J. Martinus ir siūskite šiuo adresu: 1409 Fulton St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Sekr. J. Gataveckas,

109 Cress St., Carnegie, Pa.

Darb. Apsigynimo Taryba Vakarinės Penn.,
Lietuvių Skyrius.

Pirm. A. Naujokas,

Sekretorius J. Gataveckas,
Kasininkas K. J. Martinkus.

P. S. Delegatus gali siūsti draugijos, kuopos ir klubai, —žodžiu sakant, visos darbininkiškos organizacijos, be skirtumo pažvalgų ir įsitikinimų, kas tik jaučiatės darbininkas, tas turi dalyvauti šioj konferencijoje. Delegatų gali siūsti po du nuo draugijos, kuopos ar klubo, o jei nebūtų galima prisiūsti du, tai nors po vieną delegatą. Delegatų kelionės lėšas padengs pačios draugijos.

Draugai darbininkai ir draugės darbininkės, mes žinome, kad pliepo trustas karo laiku turėjo po vieną miliona dolerių gryno pelno kas dieną, tiek pat turėjo ir anglies baronai. Jeigu jie tiek turėjo pelno karo laiku, tai jie jo turi ne mažiau ir dabar. Vieton sumažinti savo pelną, tai jie mums numušė algas ir pailgino darbo valandas. Draugai ir draugės! Nebūkime mes jų amžiniais vergais ir nedirbkime kaip juodi jaučiai po 12—14 valandų į dieną, o būkime žmonėmis ir reikalaukime 8 val. darbo dienos. Taigi, pribūkite skaitlingai į šią konferenciją ir atsiėskite aukų del apgynimo pačių savęs.

Komitetas.

Priklausydama prie LMPS. pastatyk sau klausimą, ar jau atlikai savo pareigas del organizacijos labo? Kiek naujų narių prirašiai, kiek "D. B." naujų skaitytojų esi gavus ir kiek literatūros per mėnesį išplatini?

Jei šių pareigų da neatlikai, tai skubėk.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Reikalai

ŽODIS Į LMPS. NARES.

Draugės, mes esame darbininkės, tad ar neverta mums sukurst pasidaruot dėl mūsų organizacijos gerovės, jos sustiprinimo? Kiek girdisi, kai kuriose vietose kuopos silpnai gyvuoja, kitur nustoję energijos, kuopą likviduoja. Kame visa to priežastis? Ar jaučiame, kad LMPS. organizacija nereikalinga moterim darbininkėm? Ar mes apleidę šią organizaciją eisimė į kitą, gyvesnę ir ten geriau darbuosimės, veiksime? Jeigu mes pasiduosime nerangumui, nustosime energijos, tai iš mūs maža bus nauda ir kitose organizacijose. LMPS. mums būtina reikalinga palaikyt ir stiprinti. Draugės, mes visos privalom sukurst prie darbo, pamiršdamos likvidacijos klausimą, kad sustiprinus LMPS. daugiau, negu ji buvo pora metų atgal. Mes tai lengvai galime padaryt, jeigu tik turėsime noro pasidaruot. Draugės pasidalykime darbą, nesiskaitykim vienos didesnėm, kitos mažesnėm, veikime sutartingai ką kurios galime ir kiek galime. Vienos pardavinėkime "D. B.," kitos rinkime prenumeratas, kalbinkime naujas nares ir t.t. Nebūkime pasiputę pakalbinti kitas darbininkes, nesijauskime daugiau žinančiom ar geresnėm. Teke patėmyt mūs nekurias drauges, kurios nenori turēt nieko bendro su mažiau žinančiom. Taip elgdamos nustumiam nuo organizacijos tas moteris, kurios prisidētų anksčiau ar vėliau prie mūs.

Mes, darbininkės, visos esame lygios, ar kurios turime geresnį darbą, ar menkesnį; ar kurios turime daugiau ištekliaus pasipuošt. Mes visos skurdam, vargstame, nors su mažais skirtumais. Jeigu kurios pirmiau pasekėm darbininkišką judėjimą ir suprantame reikalingumą organizacijos, tai neturime su panieka žiurėti į tas darbininkes, kurios to da nežino.

Da viena labai didelė klaida pas mus pasireiškia, tai: jeigu moteris veikia ir tame veikime pasidaro klaida, tai saugok viešpatie, jeigu kas drįstų patėmyti tokias klaidas, Jeigu kas į šalį pakritikavo, tai meta viską. New Britaine LMPS. kuopa suiro tik dėl to, kad vienas draugas parašė į "M. B." švelnią kritiką dėl kuopos veikimo. Žinoma, klaidos pasidaro kartais, nežiurint, netyčia, ypatingai pas mus, nes mes da nepratę prie to darbo, bet pykti vietoje pasimokinimo, tai nereikalinga.

Draugės, ar mes jau tokios lepios, kad jei kas pajudino, tai ir turi dingt mūs žinojimas ir

supratimas. Kurios prietarus pametėm, būtinai turime žengti pirmyn, prisidedant prie naujingo darbo darbininkų. Aš neturiu minties, kad mes turėtume vien tiktai LMPS. organizacijoj veikti. Kurios galime, turime geresnius darbus, turėtume neatbutinai prisidēt prie A. D. P. ir tenai veikt. Taip pat ALDLD. ir kitose organizacijose. Bet kurios negalime užsimokėti daugiau duoklių, tai nors prie LMPS. prigulėkim ir darbuokimės dėl šios organizacijos gero.

Mano supratimu, jeigu kurios darbininkės jau pažįsta juodosios kunigijos blėdingumą darbininkų reikalui ir jau nesėdi bažnyčiose su davatkom, bet visviena prie darbininkiškų draugijų neprisideda, tik laukia kitų darbu pasinaudot, tai tokie žmonės, ar jie vyrai ar moteris, darbininkiškai visuomenei nereikalingi ir nenaujingi.

Draugės iš LMPS. pastogės, mes apsvartę šį reikalą surengkime prakalbų maršrutą po visas kuopas, ypatingai 8-to Rajono apielinkėse. Kiek matyt iš laikraščių, kitose kolonijose tveriasi naujos kuopos, o mūs apielinkėj, senos, didelės kuopos likviduojama. Tai apsileidimas! Būtų geistina girdēt, ką mano kitų kuopų draugės apie mūs organizacijos sudrūtinimą?

Waterburietė.

MAŽIAU YPATIŠKUMŲ, O DAUGIAU DARBO!

Pastaruojau laiku, LMPS. kuopose pradėjo viešpatauti ypatiškumai. Ir tas negeistinas sutvėrimėlis daug žalos pridarė mūsų veikimui, mūsų praktiškam darbui.

Kas tame kaltas, kad tie ypatiškumai randa vietas mūsų veikime? Atsakymas aiškus, mes pačios.

Mat, pas tulas mūsų drauges apsureiškia kas tokio nepaprasto, ieškojimas ką tai tokio. Geriau pasakius, tai tuščios garbės ieškojimas. Tai statymas "aš" augščiau visko. Tas garbės ieškojimas sukelia pas nares nepasiganėdinimą ir atšaldo jas nuo veikimo.

Čia pabriešiu, kokių vaisių mes susilauksime iš tų ypatiškumų.

LMPSA. 18 kuopa turėjo nemažą skaičių narių. Visos narės buvo gana veiklios ir gerai darbavosi darbininkiškame judėjime. Bet iškilus ypatiškumams, susivaidijo tulos draugės

tarpe savęs. Metė viską į šalį ir viskas pabaigta. LMPSA. 18 kuopa pakriko. O tokioj kolonijoj, kaip Hartfordas, kur gyvavo LMPS. 18 kuopa, dirva labai plati ir veikti galima gerai.

Hartfordietės, likviduodamos LMPSA. 18 kuopa, padarė didelį smugį visam mūsų veikimui. Ir tas smugis padarytas vien tik dėl ypatiskumų. Gėda draugėms hartfordietėms už tokį padarytą žingsnį. Už tokį pasielgimą turėtų mėt atsakyti prieš visą darbininkų klasę.

Neužtenka to, LMPSA. 83 kuopa taip pat padarė. Ten draugės pasikritikavo tarp savyj, pastebėdamos, kad vienas ar kitas darbas ne taip gerai buvo padarytas, kaip kad jis turėjo būti, tai iš to iškilo tragedija. Veiklesnės draugės metė visą darbą į šalį. O silpnesnės neturėjo tiek spėkų, kad palaikyti kuopą. Pasekmės, LMPSA. 83 kuopa mirė.

Tai jau du atsitikimai, kur ypatiskumai stovi augščiau, negu pats veikimas.

LMPSA. 22 kuopa taip pat priėjo gyvenimo galą. Tos kuopos likvidavimo priežastys, tai susivienijimas su ADP. LS. Bet ar visos tos kuopos narės įstojo į ADPLS. kuopą? Mano nuomone, ne. Ir tas žingsnis buvo padarytas tiktai sumanymu kelių draugių. Ir tą čia galima pasakyti, tai buvo kelių draugių užsispyrimas.

Dar stovi klausimas, kas atsitiks su LMPSA. 93 ir 91 kuopomis? Tose kuopose irgi ypatiskumai pradeda šaknis leisti.

Draugės, ilgiau tų ypatiskumų pakešti negalima. Mes turime nuo jų atsikratyti ant visados, nes kitaip mes susilauksime daugiau blėdies, negu kad šiandien turime. Tik pamastykime gerai ir pamatysime, kad visoms bendrai ir sutairtingai veikiant, mes galėsime atlikt savo darbininkiškas pareigas.

Kurios suprantame svarbų reikalą dirbti revoliucinėj A. D. PLS. tai darbuokimės ir tenai, bet nieku budu neprivalome bėgti iš LMPSA., bei jos kuopas likviduoti. Nes yra draugių, kurios dirba ir nori dirbti dėl LMPSA. gerovės. O mes nutariusios likviduoti kuopas, pakenkiame toms draugėms, kurios su energija ir pasišventimu darbuojasi LMPSA. srityje.

Draugės, kviečiu jus, kurios darbavotės dėl LMPSA. ir dabar jūsų kuopos likos likviduotos, kaip 18, 22 ir 83, kad jūs pasistengtumėt atgavinti jas ir vėl pradėtumėt darbuotis dėl LMPSA. ir sykiu dėl visos darbininkų klasės paliosavimo. Užmirškime tuos nesusipratimus, kurie buvo mūsų tarpe ir pradėkime išnaujo dirbti tą darbą, kurį mes dirbome pirmiau.

Dar syki kreipiuosi į drauges: meskime visus ypatiskumus iš savo tarpo ir pradėkime dirbti

praktišką darbą. O darbui dirva plati, tik reikia dirbti su energija ir su pasišventimu. Taigi, su atnaujintu pasiryžimu, visos eikime pirmyn.

O. Šimoliuniūtė.

PROTOKOLAS

LMPSA. Pild. Komiteto posėdžio, laikyto 15 d. birželio 1923 m. Brooklyn, N. Y.

Posėdyje dalyvavo Pild. Kom. narės: dd. E. Vilkaitė, K. Petrikienė, A. Jurevičienė, M. Paukštienė, adm. O. Šimoliuniūtė ir išd. M. Račkauskienė.

Pirmininke paskirta A. Jurevičienė.

1) Skaitytas protokolas pereinamo posėdžio ir priimtas.

2) Išklaudyta raportas sekr. administratorės. Raportas priimtas.

3) Komisija raportavo, kad d. A. Bimba prižadėjo parašyti knygą iš Amerikos moterų darbininkų ir vaikų gyvenimo.

4) Skaitytas laiškas nuo LMPS. 72 kp. Nutarta, kad C. Sekr. duotų atsakymą.

5) Skaitytas skundas nuo d. E. Tilendienės, ant LMPS. 114 kp. už neteisingą suspendavimą. Nutarta pareikalauti iš kuopos platesnių informacijų, kaslink suspendavimo.

6) Nutarta rengti prakalbų maršrutą. Kalbėtojos nominuotos šios dd. E. Ješkevičiūtė, K. Petrikienė, Deikienė, Karosienė, Remeikienė, E. Vilkaitė ir M. Undžienė.

7) Nutarta parašyti į kuopas atsišaukimus, raginant prie platesnio veikimo.

8) Nutarta pasiųsti delegatę į Amerikos Farmerių Darbo Partijos suvažiavimą, kuriame manoma sutverti Darbo Partiją.

M. Paukštienė,

LMPS. Pild. Kom. Sekr.

O. Šimoliuniūtė,

LMPSA. Centro Sekr.

VISŲ LMPSA. KUOPŲ SEKRETORIŲ

DOMEI.

Šiomis dienomis yra išsiuntinėtos LMPSA. viršininkų nominacijos blankos 1924 metams.

Draugės, kuopų sekretorės, kurios negavote minėtų blankų, tai tuojaus siųskite reikalavimą Centro Sekretorei, O. Šimoliuniutei, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. O aš aplaikius tokius reikalavimus, pasistengsiu kuogreičiausia išpildyti.

Viršininkų nominacijos pasibaigs su 25 d. rugpjūčio. Tai pasiskubinkite, kad tas darbas būtų atliktas kuogreičiausia, nes jau nedaug laiko beyra, tai turime sukrusti, kad nepavėlavus nominuoti viršininkų.

Draugės sekretorės, pasistengkite sušaukti visas nares į susirinkimą, idant visos turėtų progą dalyvauti nominacijoje ir nominuoti tokias drauges, kurios jų nuomonei yra tinkamiausias užimti LMPSA. viršininkų vietas.

O. Šimoliuniūtė,
LMPSA. Centro Sekretorė.

PROTOKOLAS

LMPS. 2-ro Rajono, 12-tos Konferencijos, įvykusios birželio 24 d., 1923 m., Maple Park, Lawrence, Mass.

Konferenciją atidarė O. Januševičiūtė 11:45 valandą ryte.

Mandatų peržiūrėjimui paskirta šios draugės: Samulienė, Romandienė ir Penkauskienė.

Skaitytas laiškas nuo Rajono organizatorės E. H. Lepskaitės, kuriame ji praneša apie 22-ros kuopos prisijungimą prie ADPLS. (Montello) kp.

Laikė peržiūrėjimo mandatų draugė Karosienė pasakė prakalbėle.

Delegačių pribuvo 12 nuo 6 kp. Nutarta suteikti Rajono komitetui sprendžiamas balsas.

Pirmininke išrinkta K. Karosienė, sekr. O. Januševičiūtė. Komisija sutvarkymui įnešimų ir rezoliucijų išrinkta Penkauskienė, Romandienė, Samulienė ir Januševičiūtė.

Skaitytas dienotvarkis ir priimtas. Skaitytas protokolas pereinamos konferencijos—priimtas. Skaityti protokolai Bendro Komiteto konferencijų ir priimti.

Raportai.

Fin. rašt. raportas priimtas. Lawrence apie linkės organizatorės K. Romandienės raportas priimtas. Komisijos siuntimui knygų į Lietuvą priimtas. Fėrų raportas padėtas iki sekančiai konferencijai.

Delegatės raportavo iš kuopų stovio ir veikimo. Nutarta pertraukti sesiją ant val. pietam.

Antra sesija atsidarė kaip 2:30 val. po pietų. Delegatės visos pribuvo.

Rezoliucijos.

Rezoliucija apie santykius su ADP. vien-

balsiai priimta. Papeikimo rezoliucija darbininkams, kurie apleidžia streikų vietas, priimta. Rezoliucija, raginanti Montellos drauges atgavinti 22 kuopą ir vėl eiti į pirm prisijungimo prie ADP. veikimą — priimta.

Nutarimai.

Nutarta, kad Rajono komitetas parašytų atsisaukimą į visas LMPS. nares, nurodant Susivienijimo reikalingumą šiame momente.

Nutarta reikalauti, kad LMPS. organe būtų atidaryta diskusijos apie Susivienijimo reikalingumą.

Nutarta reikalauti, kad "Darb. Balso" redaktorė darytų recenzijas iš moterų klausimo knygų.

Nutarta reikalauti, kad centro sekretorė skelbtų "Darb. Balse" angliškas knygas, kurios yra tinkamos skaityti čia gimusiam jaunimui.

Nutarta, kad 2-ro Rajono kuopos rengtų (kuomet yra galima bižniškus parengimus su pašelpinėmis draugijomis).

Nutarta, kad Rajono valdyba surengtų vieną maršrutą atskirai, t. y., ne bendrai su ADP. ir ALDLD. Nutarta, kad kuopos rengtų diskusijas kuomet tik galima ir kur tik galima, kaip tai išvažiavimuose ir šiaip visokiuose parengimuose. Nutarta panaikinti apielinkų organizatores.

Nutarta, kad kuopos rinktų aukas pagalbėjimui suorganizuot Darbo Partiją.

Nutarta, kad kuopos surengtų nors vieną parengimą del "Darbininkų Balso".

Nutarta paraginti centro komitetą, kad pasiskubintų išleisti vadovėlių vaikų draugijėlėms. Nutarta sekančią konferenciją laikyti So. Bostone. Nutarta užmokėti 56 kuopos delegatei kelionės lėšas.

Organizatorė išrinkta K. Romandienė.

Perviršis likusių pinigų nuo surinktų pamokėjimui už paveikslą klišę mirusios draugės Sarapienės nutarta paaukoti draugui J. Karsonui.

Skaitytas protokolas ir priimtas su mažu pataisymu.

Konferencija užsitarė kaip 5:40 v. vakare.

Pirm. K. B. Karosienė.
Skr. O. Januševičiūtė.

Red. pastaba. — Mokyklėlėms vadovėlių yra prisiūsta iš Lietuvos, kuriuos galima gauti A.L. D.L.D. Centre.